

Fotókiállítás

Néz pontok

A Szathmári Pap Károly Nemzetközi Fotóművészeti Fesztivál keretében kerül sor **2014. február 7-én, azaz MA 17 órától** a Néz pontok elnevezésű fotóművészeti kiállítás megnyitójára, a nagybányai Megyei Könyvtárban.

Kiállítanak: *Bikfalvi Zsolt, Botos Ferenc, Cristina Lincar, Csomai Dávid, Drago Georgescu, Farkas Alexandra, Fülöp Csaba, Hágó Nándor, Marius Georgescu, Regéczy Zsolt, Simay Zsolt, Tefnu Adrian, Stoica Marian.*

Az esemény „forgatókönyve”: **17.00 óra** - hivatalos megnyitó. Felvétel:

- *Ludescher István*, Nagybánya alpolgármestere

- folytatás a 2. oldalon -

15 éve hunyt el a vívók apostola

55 éve, 1959-ben nyerte a magyar párbajcsapat első világbajnoki győzelmét. Székelymunkra, bányavidékiek számára ez azért fontos esemény, mert a képen serleggel a kezében látható szövetségi kapitány, **dr. Bay Béla** Szinérváralján született, 1907. február 8-án (1999. július 26-án hunyt el Budapesten). Abban az évben a nemzetközi párbajtársaság lett, ugyancsak dr. Bay Béla szakágvezető irányításával, akit joggal neveztek és neveznek még most is a vívók apostolának. Nevéhez fűződik egyebek mellett a magyar párbajtárs-stílus kidolgozása, valamint az, hogy 1961. szeptemberében a budapesti Testnevelési Főiskolán, önálló szakágként, beindította a vívómesterképzést. Ezzel jelentős szerepe volt abban, hogy a vívás mind a mai napig Magyarország egyik legeredményesebb olimpiai sportága.

Háló klub – „Háló mér”

„Január 28-án, több mint 25 résztvevővel, a nagybányai Szentháromság plébánia Boldog Scheffler János közösségi házában gyűltünk össze egy Háló klub erejéig, hogy megnyissuk a jubileumi évet, mérlegeljünk és hálát adjunk az elmúlt 10 évért.”

Részletes beszámoló a jövő heti lapszámban.

A nyugdíjas „Nagy család”

Farsangi bált

szervez február 22-én a SELMONT étteremben. Jelentkezni lehet a 0362-417818-as telefonszámon.

Tombola

A Pro Genius Egyesület tombolajegyeket bocsát ki **DUDÁS GYULA** egyik festményének kisorsolására.

Dudás Gyula városunk itthon és külföldön ismert és elismert festőművésze, a nagybányai festőiskola hagyományainak hűtője. 2012-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjével tüntették ki.

A sorsolásra kerülő festmény címe *Híd utca a református templommal*, mérete 84x60 cm, felbecsült értéke 2000 lej. Az alkotást a *Bányavidéki Újszó* anyagi támogatására ajánlotta fel a művész. Ezúton is köszönjük!

Tombolajegyek 10 lejes áron a szerkesztőségben és a *Teleki Magyar Házban* kaphatók. Amikor a 200 jegy gazdára talált, nyilvánosan sorsolunk, és valaki a festmény boldog tulajdonosa lesz. **Több tombolajegy = nagyobb esély!**

Kedden, február 11-én, 18 órától a „Németh László” Elméleti Líceumban, RMPSZ megyei gyűlés lesz. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Lapszászki Edith, az RMPSZ megyei elnöke

Sajtóközlemény

Kiállítás

A nagybányai *Északi Egyetemi Központ* keretében a költő-bölcsész kar képzőművészeti-festészeti szakának vezetője, tanárai és hallgatói szerezettel meghívják önöket a **félévi kiállítás megnyitójára, amelyre 2014. február 7-én, azaz MA 12 órától kerül sor** a festészeti szak székelyhelyén (Crián utca, 10. szám, I. emelet).

Dr. Nicolae Suci
egyetemi tanár, prodékán

Gutinmelléki FIGYEL ...

... címmel új magyar nyelvű műsor indul az AXA TV regionális adóján. A műsort *Hitter Ferenc* szerkesztésében láthatják a kedves nézők, **minden kedden este 20.00-21.00 óra között**. A műsor vendége, február 11-én, *Ludescher István* alpolgármester lesz.

Közgyűlést tart a F tér Fesztivál Egyesület

Február 12-én, szerdán tartja meg a F tér Fesztivál Egyesület az idei évi közgyűlést.

Napirendi pontok: a F tér Fesztivál 2013. értékelése, alapszabályzat-módosítás, tisztújítás, az idei szervezőcsapat megválasztása.

Az alapszabályzatra vonatkozó módosítási javaslatokat emailen (foterfesztival@nagybanya.ro) várjuk, **2014. február 7-ig**. A jelenlegi alapszabályzat elérhető a következő linken: <http://www.foterfesztival.nagybanya.ro/szabalyzat.pdf>

A közgyűlés tagjai (meghívottai, akik szavazati joggal rendelkeznek) nagybányai és környékbeli civil szervezetek, intézmények, valamint szakmai, egyházi, oktatási és kulturális csoportosulások képviselői, bárki, aki valamilyen szervezett formában a magyar közösségért és annak nevében fejti ki tevékenységét.

A közgyűlésre bárkit szívesen várunk, akit érdekel a F tér Fesztivál jövője. A közgyűlés **2014. február 12-én, szerdán, 18 órától** lesz megtartva a *Teleki Magyar Házban*.

Nem csupán szeretlek, szeretem, ahogy te szeretsz engem.

Ünnepeljen a szerelem estjén velünk. Szeretettel meghívunk mindenkit február 14-én a Rivulus Szálloda vendéglőjében megrendezendő

Bálint-napi ünnepre.

Menü: 30 lej/személy.

Bővebb tájékoztatás/asztafoglalás: 0262-217290.

Médiapartnerek: Bányavidéki Újszó, Teleki Magyar Ház.

ELADÓ

a Bányavidéki Új Szó

Máramaros megyei magyar hetilap

Felszerelt szerkesztőszék, nyomda, lap- és könyvkiadási engedély, kiépített lapterjesztő hálózat, elnyert székhelybérlet.

Vállalkozók, magánbefektetők, egyesületek, politikai alakulatok érdeklődésére számítunk az újság további közzétételére érdekében.

RÉSZLETEK A SZERKESZTŐSÉGBEN.

Dr. Bónis István parlamenti képviselő irodájának m közzététel programja:

Máramarossziget:

- RMDSZ-székház, minden hónap első péntekén 12-14 óra között;

Nagybánya:

- RMDSZ-székház, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 10-12 óra között; - **Teleki Magyar Ház**, minden hónap második, harmadik és negyedik péntekén 12-14 óra között. A parlamenti képviselő telefonszáma: 0726200756.

Egyházi hírek

* A felsőbányai Nagyboldogasszony Plébániatemplomtól kísértük utolsó útjára **Szepocher Pál** testvérünket, aki 82 évesen hunyt el. Nyugodjon békében!

* A Nagybánya-újvárosi református egyházközség I. kísértük utolsó útjára **Juhász Zsigmond** testvérünket, aki 75 évesen hunyt el, valamint **Chi Imre** testvérünket, akit 73 évesen szolgáltott magához az Úr. Nyugodjanak békében!

* A nagybányai evangélikus-lutheránus egyházközség minden csütörtökön és vasárnap a szokásos időpontban tartja istentiszteleteit melyekre mindekit nagy szeretettel várunk.

* A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház megrendezi az első negyedévi egyházmegyei lelkesítőkonferenciát, melyre Kolozsváron kerül sor **szerdán, február 12-én**. A meghívottak között több neves személyiség, jogász, történész és nem utolsósorban **Magdó János** főkonzul úr is jelen lesz.

* **Betegek Világnapjának** ünneplésére kerül sor a **Krisztus Király plébánián**.

* Február 11-én ünneplik a katolikus egyházban a **Betegek Világnapját**, ami egyben a Lourdes-i Szűzanya ünnepe is. A **Krisztus Király plébánián** kilenceddel készülnek az ünnepre, mely **február 3-án, hétfőn** kezdődött.

Február 11-én délután 16.00 órától eladást tart a Lourdes-i jelenéséről és a csodás gyógyulásokról **Tóth Andrea** idegenvezető Miskolcra, majd **17.15 órától** közös rózsafüzér imádkozás, **18.00 órától** ünnepi szentmise a betegekért. Ennek keretében kiszolgálják a betegek kenetét, idős és krónikus betegek számára, akik eltefelkésztültek a szentség fölvetelére és jeleztek szándékukat.

A szentmisét követően pedig alkalmas időjárás esetén, gyertyás körmenetet tartanak a parkban a Lourdes-i Szűzanya szobraival.

Minden imádkozni vágyó testvért szeretettel várunk!

Bunda Csilla Annamária

Kis Kornél Iván elbeszéléskönyve:

Döcög a marhavagon,

megvásárolható a **Teleki Magyar Ház**ban, a régi főtéri **Antikváriumban** és a Bukarest sugárúti **Compact** írószerszer, fotóüzletben.

Néz pontok

- folytatás az első oldalról -

- **Teodor Ardelean**, a nagybányai **Petre Dulfu Megyei Könyvtár** igazgatója
- **Drago Georgescu**, a nagykárolyi **Venig László Fotóklub** részéről
- 17.15 óra** - a nagybányai **Művészeti Líceum** diákjainak a műsora:
  1. **Sánta Renáta** - X. osztály, hegedő, **Adrian Roman** tanítványa (**Vasile Filip**: Népi stílusú capriccio)
  2. **Crișan Camelia** - XI. osztály, fuvola, **Maria Pocol** tanítványa (**George Enescu**: Cantabile)
  3. **Leșiu Alexandra** - XI. osztály, klasszikus kantó, **Mihaela Bob** tanítványa (**Tiberiu Brediceanu**: Aki énekelni hall)
  4. **Bujor Andra** - XI. osztály, hegedő, **Codru a Bălan** tanítványa (**J.S. Bach**: Andante)
- 17.30 óra** - a kiállítás anyagának a megtekintése
- 17.45 óra** - sóstanglis, süteményes, boros, pálinkás, üdítősnack-bár. (ta)

Szigorítanak a kezdő gépjárművezetők vonatkozó szabályokon

Szigorított szabályok vonatkoznak a kezdő gépjárművezetők a közlekedési törvény kedden elfogadott módosításai szerint.

A módosítás értelmében a B1 és B kategóriájú gépjárművezetői jogosítvánnyal rendelkezőknek tilos 110 Kw-osnál nagyobb teljesítményű autót vezetniük, ha nincs legalább egy év vezetési tapasztalatuk.

Emellett tilos A1, A2, B1, B és BE kategóriájú járművet vezetniük, ha nem rendelkezik velük megfelelő vizsgával. Éjszakai vezetés esetén csak olyan kísérővel utazhatnak, aki legalább öt éve rendelkezik B vagy BE kategóriájú vezetői engedéllyel.

A közlekedési törvény módosítását azzal indokolják, hogy az országban történő közúti balesetek 27%-át a kezdő sofőrök okozzák, és Európa más országaiban is hasonló szabályok vannak érvényben. A közlekedési törvény változtatásait a parlament plénumának is meg kell még szavaznia. (prima-radio.ro)

A Nagybányai Állatment Egyesület

vidám és ügyes kutyái szeretettel várják gazdik jelentkezését. Továbbá szépen kérjük, aki teheti, támogassa tevékenységünket, magánzemélyként vagy cégként is. Sürgős jelleggel szalmára, szigetelőanyag, fedelemanyag vedrekre lenne szükségük ebeinknek. Elérhetőség: 0771747534. Nevükben is elköszönjük!

Új e-mail címünk: banyavidekiuj szo@gmail.com.

MMG Kft.
Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021, 218072, 0720530066.
e-mail: mmgbaiamarc@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszelvények.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén-acetilén csatlakozók, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatoknak.
- Tipizált polietilén gázvezetékek - RISER
- MMG típusú gázszabályozó - mérő állomások, kistároló használata.
- KHS típusú gázszabályozó, 10-200 köbméter közötti szabályozótartományokkal.
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályozó - mérő állomások, nagyfeszültségű használatra.
- PAKOTE típusú, földgázzal működő, vízáramlás érzékelő hőszabályozók.

Bányavidéki Új Szó
Máramaros megyei magyar hetilap
Kiadja a **GENIUS Kft. Nagybánya**

Igazgató:	Soltz Anna
Főszerkesztő:	Szilveszter Mária
Főmunkatársak:	Dávid Lajos Deák László Simori Sándor Tamási Attila
Számítógépes tördelés:	Deák László, Dávid Lajos, Tamási Attila
Nyomdai kivitelezés:	Bauer Artúr, Szabó Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
430143 Nagybánya
Băii u. 3. sz.
Tel/fax. 00(40)262-218.204
www.nagybanya.ro/uj_szo.php
e-mail: banyavidekiuj szo@gmail.com

RMDSZ
TÁMOGATÓ AZ RMDSZ ÉS A KOMMUNITÁS ALÁRTÁNY

BETHLEN GÁBOR
Alap

Előfizetés a postahivatalokban és a lapkézbesítőknél - 40020 -
Kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza.
Az aláírt cikkek mondanivalója nem feltétlenül egyezik a szerkesztőség véleményével, és a szerző viseli a felelősséget.
A szerkesztőség fenntartja az írásszellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.
- ISSN 1221-0056 -

Készült a GENIUS Nyomdában

Hírek, rendezvények Máramaroszigeten

* Máramaroszigeten és Hosszúmez n is volt cserkésztorozó és foglalkozás február 4-én.

* Fergeteges farsangi táncházzal várunk mindenkit **2014. február 22-én, szombaton**, a *Hollósy Magyar Házban*. 16 órától álarc készítés, 18 órától tánc. Zsíroskenyér, meglepetés, tombola várja a táncolni vágyókat. A tánc ház hangulatát az általatok készített süttivel emelhetitek. Belép : 5 lej. És itt egy kis kedves videó: <https://www.youtube.com/watch?v=Cu-nE1GIW4o>

* A *Simonchicz Incze Kulturális Egyesület* és a máramaroszigeti *Borromeo Szent Károly* plébánia március 1-én este 7 órától orgonakoncertet szervez a római katolikus templomban. Belép ingyenes, el adó *dr. Potyó István* kolozsvári karnagy-kántor. (*Zahoránszky Brigitta*)

Várjuk a gyerekeket a nagybányai magyar óvodákba

A következ tanévre (2014-2015) már várják a nagybányai magyar óvodai és napközi csoportokba iratkozni vágyókat.

Kérjük a szül ket, megvárni a mihamarább keressék meg az óvón ket, akik az el iratkozások alapján tudnak magyar csoportot indítani.

Nagyon fontos, hogy ne hagyják utolsó percekre ezt a döntést, hiszen kis létszám esetén veszélybe kerülhet a csoport indítása!

- **20-as sz. Napközi**, B-dul Bucure ti 20. (Eurohotellel szemben), óvón : *Vári Renáta Melinda*, tel: 0741-330801

- **30-as sz. Óvoda**, str. Victoriei 110., óvón : *Barcs Éva*, tel: 0722 879657

- **30-as sz. Napközi**, str. Victoriei 110., óvón : *Tunyogi Imola, Tönk Anita*, tel: 0755 202 175

- **12-es sz. Óvoda**, str. Industriei 1. (jöv t l új székhelyen), óvón /igazgatón : *Ignat Etelka*, tel: 0742 027848

- „**Eminescu**” **Napközi**, str. Cri an 15., jöv t l új székhelyen, óvón : *Görög Ágnes, Vincze Melinda*, tel: 0724 865299

- **Step by Step Napközi**, str. V. Babe 2. (a volt Ciocan utca végén), óvón : *Polcz Katalin, Torkos Erika, Almási Lilla*, tel: 0747 153498

- **8-as sz. Napközi**, str. Horea, tel. 0262 211462, jöv t l új székhelyen, óvón : *Szaniszló Emese, Mezei Kinga*, tel: 0765 161 986

- **Otilia Cazimir Napközi**, str. Banatului (V. Alecsandri - Hatvan negyed), óvón : *Munteanu Erika, Almási Lilla*, tel: 0745 148 630

- **15-ös (Caragiale) iskolában m köd óvoda**, (Állomás negyed, Neptun u. 5), óvón : *Szabó Blanka*, tel. 0741 370 343

- **Waldorf csoport, Napközi**, jöv t l új székhelyen, óvón : *Kerekes Gabriella*, tel: 0742 146 735

A Máramaros megyei EMNT nagybányai irodájában folyamatosan, ingyenesen segítenek az állampolgársági kérelmek kitöltésében, a magyar állampolgársághoz szükséges iratok összeállításában. Az irodában lehet s eg van Magyar Igazolvány, Pedagógus- és Diák Igazolvány igénylésére is.

A nagybányai irodában - Thököly utca (Minerilor) 7. szám alatt, hétf t l

péntekig 9-16 óra között -, csakúgy mint az EMNT-EMNP fels bányai irodájában (Fels bánya, P- a Libertii u., 2A. szám, hétf t l péntekig 19.00-20.00 óra között) a felsoroltak mellett minden érdekl d nek segítenek a magyarországi választási regisztrációval kapcsolatban, a választási névjegyzékbe való felvétel kérelmének kitöltésében is.

Minden más, a magyar állampolgársággal és közügyeinkkel kapcsolatos kérdésben keressék fel bizalommal az EMNT-EMNP nagybányai és fels bányai irodáit.

Elérhet ségeink: 0262-212.040; 0768-193.576; e-mail: maramaros@emnt.org.

„... dolgozni csak pontosan, szépen,/ ahogy a csillag megy az égen,/ úgy érdemes.”

Amikor megtudtam, hogy **dr. Fekete Sándor**, a *Nagybányai Megyei Kórház* urológiai osztályának f orvosát, az orvostudományok doktorát, a *Román Népköztársaság Lovagi Érdemrendjének* a tulajdonosát, Nagybánya díszpolgárát az Úr létének 83. évében magához szólította, József Attila szállóigévé vált, megszívlelend verssoraira és édesanyámra is gondoltam.

A f orvos úr hosszú, tartalmas, értelmes élete során pontosan, szépen, hivatástudattól f tve, önzetlen szeretettel végezte orvosi tevékenységét.

Súlyos vesebajban szenved anyukámat a kedves, figyelmes, emberséges orvos kikérdezte, türelmesen meghallgatta betege kérdéseit, és alaposan megvizsgálta t.

A nagy tekintélynek örvendő urológus mindig beleélté magát páciensei helyzetébe, figyelembe vette lelki állapotukat, és gesztusaikból is tudott olvasni, szív b jöv jó szavaival a lelket tartotta a betegekben.

Édesanyám felvétele eltávolítása után egy hónapig maradt a kórházban. Az odaadással gyógyító f orvos úr gyakran egy-egy tréfával is felderítette t. Anyukánk mindig rangyalának nevezte élete megment jét.

Amikor hazajött, mosolygó édesanyánk azonnal háziasszonyként sürgött-forgott a konyhájában. 82 éves korában, 2001-ben végelgyengülésben hunyt el.

Dr. Fekete Sándor cselekedeteinek a felel sségérzet f mozgatórugója volt. Egy nyári napon sógorával és h séges barátjával, *dr. Makai-Magoss Csabával* a román-ukrán határ közelében, a Tiszánál táboroztak. Alkonyatkor barátja kocsijába ült, és Nagybányára hajtott, hogy egyik betegét minél hamarabb megm tse. Másnap, a sikeres m tét után boldogan hajtott vissza a Tisza partjára, ahol szintén szenvedélyes turista barátja örömmel ölelte át t.

Egy közmondás szerint nem lehet rossz ember, aki a virágot szereti. Az országszerte megbecsült urológusra ráillik ez a mondás. A tétlenséget nehezen

viselte el, ezért tevékenyen pihent. Szenevedélyes kertészként melegházában kihajtott tulipánjait, rózsáit kertjében ültette el. „Szül i” szeretettel ápolta illattalan, színpompás tulipánjait, bódító illatot árasztó rózsáit, és úgy simogatta ket, mint érz lényeket.

Legfelel bb zenének a természet hangjait, a madarak énekét, a tücskök ciripelését, fürgé hegyi patakok csobogását, évszázados fák leveleinek a sutogását tekintette, de lélek- és elmetisztító klasszikus zenét és örökzöldeket is szívesen hallgatott.

A végtelenül szerény urológus soha nem kérkedett sikereivel. *Makai-Magoss Csaba* fels bányai fogorvos másoktól tudta meg, hogy az *Év Emberének* háromszor választották meg.

Fekete Sándornak soha nem esett nehezére orvosi tevékenysége, mert úgy érezte, hogy hivatása küldetés. M vésteket, tudósokat, politikusokat, egyszerű embereket egyaránt lelkiismeretesen, odaadással gyógyított. Körülbelül 30 000 sikeres m tétet végzett el.

- Jóles érzés tölt el, amikor arra gondolok, hogy nagyon sok meggyógyított betegem szívében halálom után is élni fogok - vallotta be egyszer egyik kollegájának.

Két gyereke, *Orsolya* és *Zoltán* szintén képességeiknek megfelelő pályát választottak. Örökölték édesapjuk pozitív tulajdonságait. k is a doktori tevékenység alapjának tekintik az empátiát, a hivatástudatot, az önzetlen szeretetet és segíteni akarást.

Végül *dr. Bauer Béla* 50 éves tapasztalattal rendelkező máramaroszigeti gyermekgyógyász f orvosnak és **dr. Fekete Sándor** igazi barátjának a blogjában található megemlékezéséb l idézek egy részletet: „*Utánozhatatlan emberközelségben élt. Délceg alkata, alkotni akarása, állandó optimizmusa, humorérzéke szinte sugárzott az egész emberi lényéb l. Kimeríthetetlen humánuma, társasága mindenkiben életer re, vidámságra ösztönz hangulatot teremtett.*”

Boczor József

Éljünk sokáig egészségesen

Már kapható **KALMÁR GYULA** könyvsorozatának a harmadik kötete (a másik kett t is meg lehet még vásárolni). Az új könyveknek ugyanaz a címe, mint az el zeknek, mivel mindhárom ugyanazzal a céllal lett megírva.

A nemrég napvilágot látott harmadik kötet a következ kkel foglalkozik, 120 oldal terjedelemben: 1. táplálkozás új megvilágításban, 2. az egészség védelme hónapokra elosztva, 3. az id kerék visszaforgatása (megfitalodás, vagyis a hosszú élet elérése), 4. más eljárások az egészség védelmére stb.

A kötetek ára 15-20-20 lej. Megrendelhet ek telefonon: 0742098022, vagy e-mailen: kalmariuliu@yahoo.com. Postaköltség ellenében házhoz szállítják; személyesen a szerz t l is beszerezhet .

Nagybánya.ro
városunk és környéke az interneten

www.nagybanya.ro

Hogy az egészség természetes legyen

Szent-Györgyi Albert Nobel-díjasunk öröksége

A flavonoidok bemutatása, alkalmazási területei

Bevezetés

A szabadgyökök okozta ártalmak kutatása az orvostudomány gyorsan fejlődő területe. A szabadgyökök és az antioxidánsok hatásmechanizmusai ma még nem minden részletben ismertek, így gyakorlati alkalmazhatósági körük sem tekinthető véglegesen lezártak. Azonban annyi kutatási adat áll már ma is rendelkezésre, hogy jelentősen segítek az egészségvédelemben egyértelműen tekinthetőnek.

Szabadgyökök

A szabadgyökök olyan molekulák, molekuláris részecskék, amelyek szabad elektront tartalmaznak, emiatt igen fokozott a reakcióképességük. Az élő szervezetben élettani körülmények között is keletkeznek, de bejuthatnak környezetünkbe is, élelmiszerekkel (legismertebb oxidációs folyamat az avasodás), belégzéssel vagy transzdermálisan. Kialakulásukban az UV-, radioaktív-, mikrohullámú sugárzás, dohányfüst, ipari oldószerek, vegyszerek is fontos szerepet játszanak. Technikai társadalmunk fejlődésével az ún. "elektroszmog" mértéke az elmúlt 20 év alatt 340-szeresére nőtt.

A szabadgyökök jelentős részét a szervezetünk képes eliminálni. A védelmi mechanizmusok enzimes (pl. kataláz) és nem enzimes elemek összefüggő rendszeréből állnak, ám, ezek sok esetben elégtelen kapacitásúak. Krónikus (pl. daganatos) betegségek, bármilyen okból legyengült immunrendszer, vagy fokozott, kívülről jelentkező ártalmak esetében prevenció vagy terápiakiegészítés céljából, külső forrásból további antioxidáns hatású anyagok bevitelét jótékony hatású lehet.

Antioxidáns hatásúnak nevezzük az olyan molekulát, amelyek az oxidálódó szubsztárhoz képest kis mennyiségben vannak jelen, és szignifikánsan lassítják, vagy akár teljesen megakadályozzák annak oxidációját. Számos kísérleti eredmény a vonatkozó szakirodalomban arra hívja fel a figyelmet, hogy a táplálkozási antioxidánsok együttes alkalmazása eredményesebb, mint azok külön-külön történő izolált bevitelének.

Flavonoidok

Az antioxidánsok egy részéhez (pl. flavonoidok, amelyek kizárólag növényekben szintetizálódnak, vagy egyes vitaminok) az emberi szervezet csak külső forrásból, elsősorban táplálékkal jut hozzá. Flavonoidokban gazdagabbak között az alma, a fekete áfonya, a cékla, a ribizli, a homoktövis és a szőlő. Külön kiemelendők, hogy sok hazánkban is honos növény flavonoid-tartalma igen magas, és a különféle egzotikus gyümölcsök elterjedését sok esetben inkább a divat, mintsem a tápanyag-összetétel vagy élettani érték vezérli.

A magasabb rendű növények igen gazdagok aromás vegyületekben, melyek egy nagy csoportját alkotják a polifenolos vegyületek. Ezek közé tartoznak a flavonoid fenolok, illetve ezen belül az antocianinok.

Ma kb. 5000féle flavonoid vegyület ismert, bár eltérő irodalmi források más-más adatokat közölnek. Megemlítendő, hogy a flavonoidok a névhasználat ellenére sem mutatnak szerkezeti vagy egyéb rokonságot a B2-vitaminnal (riboflavin).

A "flavonoidok" megnevezés egy átfogó vegyületcsoportot jelöl, melynek tagjai hasonló alapvázal

(flavon, izoflavon, stb.) rendelkeznek, melyhez különböző hidroxil-, metoxi-csoportok és egyéb oldalláncok kapcsolódnak. Ezek a vegyületek részben szabadon, részben glikozidjaik formájában fordulnak elő a növényekben. Szintézisük során először a C6-C3-C6 alapváz alakul ki, majd ezt követően jönnek létre az egyes vegyületek, melynek során -OH, -OCH₃ csoportok kialakulása és a cukrok kapcsolódása jelenti a főbb reakciókat.

A növényekben a flavonoid-bioszintézis szabályozása összhangban van az aktuális energiaállapottal, így a gyümölcsök érése, fejlődése során a flavonoid-tartalmuk minőségi és mennyiségi összetétele változik.

A flavonoidok lehetséges élettani szerepe

Szív- és érrendszer

A flavonoidok redukáló képessége az alapváz telítettségére, és különböző helyzet és számú hidroxil-csoport oxidációs-redukációs mechanizmusára vezethető vissza.

Elősegítik az E-vitamin regenerációját, növelik a C-vitamin és a béta-karotin szintjét, segítve így hasznosulásukat. A flavonoidok inaktíválják a szabadgyököket, a biomembránok foszfolipid rétegében gátolják a lipidperoxidációt, csökkentik az oxidált LDL arányát.

A koleszterin a vérben fehérjékhez kötődve kering. A közülük kiemelendően két koleszterin-fehérje komplex, a perifériás sejtek felé szállító LDL (low density lipoprotein, "rossz koleszterin") és a HDL (high density lipoprotein, "jó koleszterin"), mely utóbbi a perifériára fel szállítja a májba a koleszterint. A perifériás sejtek nem képesek a koleszterin gyűjtésére, így a sejtek felhalmozzák a koleszterint a szervezetben, és az érfalban lerakódva létrehozják az arterioscleroticus plakkot. Ez az érmelegedés folyamatának alapja. Kifejezett tünetek akkor fog okozni, amikor a plakk az érkeresztmetszet kb. 75%-át beszűkíti, ekkor további kockázatot jelent a thrombosis-veszély fokozódása, illetve a magasvérnyomás.

A flavonoidok érfalakra gyakorolt jótékony hatását Rusznay és Szent-Györgyi már 1937-ben leírta a Nature-ben. Megfigyelték az erekkel kapcsolatban azt is, hogy a flavonoidok csökkentik a kapilláris bevezéseket, mintegy erősítik az érfalat. Ezek az érfalakat kiváltó aktív komponenseket P-vitaminnak nevezték el. Ezen anyagokat ma bioflavonoidoknak nevezik. Mai ismereteink szerint az antioxidáns bioflavonoidok nem vitaminok, de egyes hatásaik vitaminszerűek.

A flavonoidok szívbetegségeket megelőző hatását támasztja alá az 1990-es években leírt (többek között a francia Renaud és Lorgeril által) ún. "francia paradoxon"-ként ismert jelenség, miszerint a kismértékű vörösborfogyasztás képes csökkenteni a szív-érrendszeri eredetű halálozás kockázatát.

Megfigyelték, hogy Franciaország bortemelő (és fogyasztó) részein alacsonyabb az ilyen eredetű halálozás. Az effektust tanulmányozva kiderült, hogy ez csak vörösbor fogyasztása esetén figyelhető meg, más alkoholos ital esetében nem. Háttérben a bor flavonoid-tartalma áll. A francia-paradoxont, mint elméletet "továbbfejlesztve" később megfogalmazták az ún. "európai paradoxont" is, mely szerint a

cardiovascularis halálozás csökkentése és a gyümölcs- és zöldségfogyasztás közötti összefüggés is lényeges lehet. Ezen jelenségekkel kapcsolatos statisztikai megfigyelések szerinti színt kivétel nélkül a megelőzés, a prevenció szükségességére hívják fel a figyelmet. A prevenció szükségességét fokozza, hogy hazánkban a szív-érrendszeri eredetű halálozás vezető helyen áll.

Hasznosulások további területei

A flavonoidok kutatása, az ezzel kapcsolatos vizsgálatok messze nem tekinthető lezártak, de jelenleg a következő területeken folynak vizsgálatok a flavonoidok szerepének, szerepük mértékének tisztázására:

- A sejtmembránok lipidperoxidációs folyamatok befolyásolása révén gátolják, lassítják az érmelegedés kialakulását, csökkentik a cardiovascularis halálozás rizikóját. A flavonoidok ezen hatását takarja lényegében az ún. francia-paradoxon néven régóta ismert jelenség is.

- Agyi ischaemias károsodások megelőzése, stroke kockázatának csökkentése, vagy adott esetben rehabilitáció segítése.

- Gátolják a vérlemezkék összetapadását, fokozzák az érfalak stabilitását, így csökkentik a trombózis kialakulásának veszélyét.

- Szerepük felmerül a daganatos betegségek prevenciójában is. Megfigyelések szerint az emelt flavonoid-tartalmú táplálkozás mérsékli a kemo- és radioterápiás kezelésekkal járó mellékhatásokat.

- Hepatoprotektív hatás, ennek kapcsán szupportív hatásúak lehetnek valamilyen krónikus betegség hosszú távú gyógyszeres kezelése, esetleges járulékos májkárosító hatásának mérséklésére is.

- Gyulladáscsökkentő hatás (szerepük van az arachidonsav metabolizmusában).

- Antivirális, antibakteriális kockázatsökkentő hatás.

- Antiallergén hatás.

- Diabetes mellitus hosszú távú szövődései (retinopathia, nephropathia, polyneuropathia) megjelenésének prevenciója, idült kitöltése, ártalomcsökkentése.

- Idegsejteket véd, neuroprotektív hatás, így szerepet kaphatnak Alzheimer-kórral, vagy Parkinson betegséggel kapcsolatban is. Alzheimer-kór esetében a fokozott szabadgyök-képzés háttérben fémionok szerepe, βA-lerakódás, emelkedett MAO-B szint állhat, a jelenség minden részletében még nem tisztázott.

Szabadgyökök és a sejthalál

Ugyancsak vizsgált neuroprotektív hatásukkal függ össze, hogy a depresszió hosszú távú lehetséges következményeként kialakuló neurodegeneratív folyamatokat lassítják. Kiemelendően többek között a hippocampus területével kapcsolatban külön is vizsgált protektív hatása a flavonoidoknak. Ez az agyi terület összefüggésbe hozható tanulási folyamatokkal, memória-funkciókkal; károsodása demenciához vezet.

Bár szerteágazóan kutatták, mégsem lehet jelenleg egy-egy hatást valamelyik konkrét flavonoid-vegyülethez kapcsolni. A megfigyelések alapján feltételezhető hatásuk nagyszámú flavonoid-vegyület kombinációján alapul, így prevenció céljából is széles spektrumú bevitelük javasolt. Egy-egy növényben akár több százféle vegyület is előfordulhat, különböző mennyiségi és minőségi variációban, ezért érdemes a forrásként használt növények célzottan összeválogatott kombinációját alkalmazni.

Összefoglalás

A flavonoidok bevitelének, ilyen jellegű élelmiszerek, táplálék-kiegészítők, funkcionális élelmiszerek rendszeres fogyasztása segíti a szervezet általános védekező képességét, preventív hatásúak különféle betegségek kialakulásával szemben.

Jelenlegi ismereteink szerint a flavonoidok alkalmazása mind az egészséges, mind pedig a beteg emberek számára jótékony hatású, amire rohanó, környezeti ártalmakkal terhelt világunkban mindannyiunknak szüksége lehet.

Prof. dr. Dinya Zoltán

B webb információ és rendelés:

Kemka Gyöngyi - tel.: 0742.794.946

Társasági tánc

A nagybányai CALLIOPE Táncklub kellemes színfoltja a nagybányai (és nemcsak) közösségi életnek. A táncklub korcsoportos tagjai már számos versenyen bizonyították tehetségüket és rátermettségüket. Az utóbbi két év „termése”: 21 dobogós hely a gyermektánc-fesztiválokon, 57 döntős kvalifikáció a hazai versenyeken és 4 dobogós hely a korosztályos nemzetközi versenyeken.

Konyicska Raul edző-tanár elmondta, hogy a CALLIOPE Táncklubban minden hónapban indítanak kurzusokat kezdőknek, haladóknak és profi táncosok részére. Inkább a latin stílus a „menő” a klubban, de minden stílus helyet kap a repertoárban, ha igény van rá.

A CALLIOPE Táncklub tagja a Román Táncszövetségnek és európai normák szerint működik. A tanfolyam során a táncosoknak alkalmuk van különböző versenyeken és kulturális eseményeken részt venni.

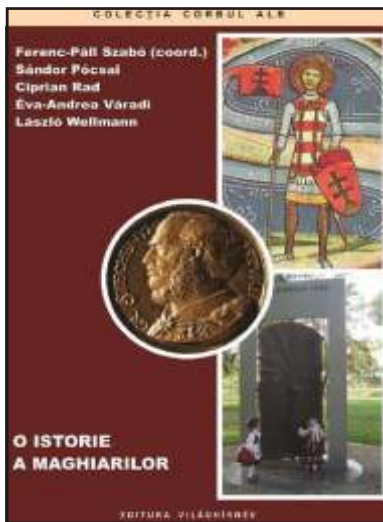
Szívesen látunk minden jelentkezőt (főleg gyerekeket). Jelentkezni lehet a 0743 106 772-es telefonszámon (Konyicska Gyöngyi – klubalapító).

(simsán)

Megjelent Kolozsváron a román ajkúak számára írt Magyarságtörténet

Sikerrel mutatta be a Fehér Holló Médiaklub január 30-án az Erdélyi Múzeum Egyesület székházában léstermében a magyarság történetének külön a román olvasók számára megírt könyvét. Az *O istorie a maghiarilor* hat hónapos vajúdást követően született meg, szerzői mindannyian a kolozsvári BBTE doktoranduszai, doktorai, illetve a Kincses Város középiskolai tanárai.

Kísérletként is felfogható az egyórásra tervezett könyvbemutató, egyrészt azért, mert a szervező Fehér Holló Médiaklub „záslólengetés-mentesre szerkesztette” a rendezvényt - stílszerűen Beethoven István-nyitányára és Berlioz Rákóczi-indulójára bízva az alaphangulat leütését -, másrészt azért, mert a kolozsvári médiát tegy legesen is bevonta a nem mindannapi román nyelv „kulturshow-ba”. Ilyenformán az öt fiatal történészt - Páll-Szabó Ferenc szakmai irányítót, Dr. Váradi Éva tanárnőt, Dr. Ciprian Rad román anyanyelv Erdély-szakértőt, Pócsai Sándor középiskolai tanárt és Dr. Wellmann László jelenkor-kutatót, valamint a könyv ötletgazdáját és felelőset, Szabó Csaba újságíró-t nyilvános interjúk formájában bírták szóra a Fehér Holló Médiaklub kolozsvári tagjai, Benk Levente (Krónika), Szilágyi Szabolcs (Kolozsvári Rádió), Bodó Márta (Kettesztény Szó). A zsúfolásig megtelt terem (és a kívülmaradtak, akik közül sokan még az egyórás lépcsőházi állodálást is vállalták) elégtétellel nyugtázták Eckstein-Kovács Péter kolozsvári politikus két nyelvű beszédét, amelyben azt taglalta, mennyire fontos egy ilyen kötet megjelenítése, kiváltképpen akkor, ha azt fiatalok, magyar és román szakemberek közösen álmodják és szerkesztik meg.

Szabó Csaba, a Fehér Holló Médiaklub alapítója rámutatott: a kötet ötletét valójában az adta, hogy a klub könyvhéti kisinyovi meghívottja - Dr. Aurelian Lavric, a Kisinyovi Egyetem tanára - szeretett volna egy, a magyarság történetét taglaló kötetet venni a városban, de nem talált. Ekkor vállalta fel a Világhírű Kiadó a kiadást, amennyiben összeáll egy fiatal BBTE-s szakembercsoport, és vállalja ennek megírását. Szeptemberre tervezték a bemutatót, de hamar rájöttek, hogy mekkora munkát vállaltak, és hogy ez karácsonyig nem készül el. A december a szakmai viták és a lektorálások hónapja volt; januárban közeledtek annyira az álláspontok, hogy a nyomdai munkálatok elkezdődhessenek.

A kötet újszerűségét három dolog adja - mondta Szabó Csaba. - Először is az, hogy teljességében mutatja be a magyarság történetét. Ez azért fontos, mert eddig mindig az történt, hogy a történészek, mint egy meccsen, összeveszték a 3. percben (avagy a 896. másodpercben) azon, hogy „ki volt itt először?”, majd a sok piros lap után lefűjták a meccset. A románság ilyenformán nemigen hallott II. Endréről, az Anjoukról, meg mindarról, ami a „lefűjtás után” történt. Másodsorban azért újszerű a kötet, mert azokon a helyeken, ahol a román olvasók elbizonytalanodhatnak, közli a román történetírásiadalom álláspontját is. A szerzők emígyen nem vitatkoznak, nem törnek pálcát, hanem informálnak, majd mennek tovább, egészen a visegrádi Anjou-tervek uniós változata kikristályosodásának pillanatáig, azaz a kötet végállomásáig. Új a koncepció is, hiszen a magyar vándorlás alfáját - Magna Bulgaria-Magna Hungariát - ómegának is megteszi, felemlgetve a mordvin, mari, udmurt orosz köztársaságok magyar/finn-ugor tanszékeit - fejtegette a projekt menedzsere.

A rendezvényen meglepően szép számban képviseltette magát a román egyetemi történetírásiadalom. Ioan Bolovan, a BBTE prorektora meleg szavakkal méltatta fiatal kollégáinak munkáját. Jó értelemben vett lázadóknak nevezte őket, akik olyanformán keresik he-

Az Erdélyi Magyar Matematikaverseny nyilvános programjai

Olyan sokat kapunk mindig a bányaidei közösségtől, akik érdeklődnek munkánk iránt és támogatnak bennünket! Valamivel mi is szeretnénk kedveskedni. Az Erdélyi Magyar Matematikaverseny egyes programjait ezért nyilvánossá tettük, s hisszük azt, hogy tehetséges diákjaink, volt diákjaink produkciói ismét megörvendeztetik a város magyar közösségét.

Február 7-én, pénteken, 9 órától a Színházban: Megnyitó ünnepség

Fellép: a Németh László Elméleti Líceum kórusa (vezényel Fülöp Gábor), a Berena zenekar és a koltói Somfa Néptáncgyűjtemény.

Február 7-én, pénteken, 19,30-tól a Táboroknál (Az Eminescu Líceum mögött): Táncbázis

Fellép a Berena zenekar, táncoktató Csíki Árpád.

Február 8-án, szombaton, 19 órától a Németh László Elméleti Líceum Tornatermében Torpedó-koncert

Február 9-én, vasárnap, 9 órától a Színházban: Díjkiosztó ünnepség

Fellép: Mares Hanna, a Schönherr Gyula Történelmi Kör táncosai és Bertóti Johanna.

Várunk szeretettel minden érdeklődőt!

Horváth László felvétele (facebook.com)

lyüket a szakmában, mint egykoron a Nicolae Iorga ellen forduló új történészgeneráció.

Vincze Zoltán középiskolai tanár kiemelte: első sorban bátorság kellett ennek a kötetnek a megírásához. - Legyetek felkészülve arra, hogy jobbról, balról, innen is, onnan is támadni fognak benneteket - mondta. Végül megjegyezte: melegséget érez a szíve körül, hogy a szerzői csapat zöme egykoron az tanítványa volt.

A rendezvény a Rákóczi-indulóval, pezsgő bontással, dedikálásokkal, majd a kolozsvári eseményekről első kézből tudósító média munkatársaival folytatott beszélgetésekkel záródott.

A Fehér Holló Médiaklub ezennel mond köszönetet mindazoknak, akik ezt az első látásra-hallásra kivitelezhetetlen tervet már a kezdetektől fogva támogatták. Külön köszönet a lektoroknak, a csapatot morálisan támogató - magyar és román - egyetemi tanároknak, és nem utolsósorban a médiának, hiszen ritka manapság az olyan tagozata (ez utóbbit maga Romeo Couti igazgató képviselte), a Transilvania Live, a Kossuth-rádió, a Magyar Távirati Iroda, a Paprika Rádió és a Transindex. (Fehér Holló press)

Péter Károly jegyzete:

Ne hagyjátok ki

Bizonyos Dr. Malcolm Brynin tanulmánya szerint, „... a hosszú távú boldog kapcsolatok titka az, hogy ki kell hagyni az első szerelmet.” Hogy a gyakorlati életben miként valósítható meg, hogy az ember rögtön a második szerelemmel találkozzon-e, ször, annak feltérképezésére még évtizedekre lesz szükség, állítják a tudósok. Én, aki mindig egy egész életre szóló boldogságra vágytam, nem hagytam ki az első szerelmet, és mégis megkaptam, amire sóvárogtam. Ezért is nem sürgetném a tudósokat, hadd kutassanak nyugodtan, akár évszázadokon és évezredekken keresztül; én tudom, hogy arra a felejthetetlen emlékre, amely egy életet át elkísér bennünket, mindenkinek szüksége van, és lesz ezután is. Akik átérték az első szerelmet nyugodtan emlékezzenek vissza, akik pedig még el tte állnak, azok t lemm tudják meg, hogy az első szerelem olyan, mint egy félénk vallomás, álmodás, rózsaszín köd, gyors szívverés, elvörösödő orca, zibongás a test minden részében, tiszta, naív érzés, mérce a jövőre nézve, emlékezetes varázslat, elszobája családásoknak. Valami olyasmis, aminek legtöbbször vége van, de soha nem múlik el. Az első szerelem egy boldog és rövid id szak az életünkben. Kérlek benneteket, ne hagyjátok ki életetekből !

HUMOR-ZSÁK

- Most pedig kimondom a kimondhatatlant: kimondhatatlan.

***

Az elvált asszony negyed-szer is megházasodik. A nászéjszakán az új férj megdöbbenve tapasztalja, hogy a n sz z.

- Ez hogyan lehetséges? - kérdezi.

- Tudod, az els férjem sz cs volt, és csak simogatott. A második cukrász, és csak nyalogatott. A harmadik politikus, és csak ígéretetett...

***

Fiú a lányhoz:

- Olyan vagy nekem, mint a drog..

- Rám vagy szokva?

- Nem, elrontod az életemet!

***

János bácsi autózézetésb l vizsgálják. Mellette ül a rendr, és megkérdezi:

- János bácsi! Milyen tábla volt ez?

- Úgy néztem, fiam, búza-tábla...

***

Két jóbarát találkozik az utcán:

- Jólesik olykor az embernek a tulajdon két lábán járni, nem igaz?

- Dehogy nem! Neked mennyi id re vonták be a jogosítványodat?

***

A n leparkol a kocsival és

megkérdezi a férjét:

- Drágám, nem álltam le túl messze a járdaszegélyhez?

- Melyikhez képest?

***

- Uram! Ugye tudja, hogy miért állítottam meg? - kérdezi a rend r a vadul hajtó autóstól.

- Tudom. Lassan hajtottam.

- Még hogy lassan? Száznyolcvannal ment belterületen! Ez magának lassú?

- Nézze, biztos úr, ha két-százharminccal hajtottam volna, akkor most nem lennék itt.

***

Így szól az ellen r a buszon:

- Jegyeket, bérleteket kérem ellen rzés céljából felmutatni!

- Nekem nincs szükségem ilyesmire, én már betöltöttem a hetvenedik életévemet.

- Ezt igazolni is tudja?

- Hogyne! Ha fiatal volnék, már rég fellöktem volna magát, és leugrodtam volna a buszról.

***

Iskola el tti járda szélén tábla az autósoknak: Vigyázz, iskola! Ne gázold el a gyerekeket!

Girbe-gurba bet kkel valaki hozzáírta: Várd meg, amíg a tanárok jönnek!

***

Az autós eltéved. Végre nagy örömmel megpillant két iskolást. Megkérdezi az egyiket:

- Fiam, milyen messze van

innen Nagybánya?

- Egész pontosan 40004 km. - Megbolondultál? Hiszen, ha 40000 km-t megyek, akkor körülautózom a Földet.

- Úgy bizony, én is úgy gondolom. De ha megfordítja a kocsiját és ellenkez irányba indul, akkor 4 kilométer az egész.

***

Vidéki hangosbemondót vesznek fel az egyik nagy pályaudvarra. Az egyik alkalommal azt mondja:

- Falhívjuk kadvas utasaink figyelmét, hogy az A vágánynál vigyázzanak, mert vonat halad karasztil.

A vonat keresztülhalad: 3 halott!

Következ alkalom:

- Falhívjuk kadvas utasaink figyelmét, hogy az A vágánynál vigyázzanak, mert vonat halad karasztil.

A vonat keresztülhalad: 5 halott!

Másnap:

- Falhívjuk kadvas utasaink figyelmét, hogy az A, mint A-LAMÉR vágánynál vigyázzanak, mert vonat halad karasztil...

***

Gépjárm vezet i m szakiz vizsgán:

- Mit csinál el ször, ha defektet kap?

- Káromkodom!

***

Két autó összeütközik. A vezet k egymást szidják:

- Maga vak?!

- Már hogy lennék vak, hiszen eltaláltam magát!

***

A kalauz hazamegy, majd szól a fiának:

- Gyere fiam, rázd az asztalt, írni akarok!

***

- Mit mondjak még, testvéreim, mit mondjak? - kérdezi beszéde vége felé az unalmasan prédikáló pap.

Megszólal egy hang letr l:

- Áment, atyám, áment!

***

Két barát beszélget:

- Kezdem azt hinni, hogy az ügyvédem egy kicsit pénzéhes.

- Mib l gondolod?

- Kiszámlázott nekem 6 ezer lejt éjszakai m szakért, mert éjjel az én ügyemr l álmodott...

***

Petike b gve szalad a mamájához.

- Anya, Kriszti megrángatta a hajamat!

- Ne haragudj rá! Kriszti még pici, még nem tudja, hogy a hajhúzás fáj.

Petike elmegy, s pár perc múlva a másik szobából még erősebb bömbölés hallatszik. Kriszti te b g keservesen, s Petike megmagyarázza:

- Most már tudja.

***

Miután szakított a barátjával, a lány az anyjától kér tanácsot a kapott ajándékok visszszakulásával kapcsolatban. Pil-

- Hogyan fog a rend r egyszerre két tolvajt?

- ???

- Megfog hármat, és az egyiket elengedi.

***

Két barát beszélget. Azt mondja az egyik:

- Mióta együtt vagyunk a feleségemmel, mindig azon igyekeztem, hogy megváltoztasson. Leszoktatott az ivásról, a dohányzásról. Rávet, hogy megkedveljem a képz m vészetet, a komolyzenét, a jó min ség ételeket, még azt is elérte, hogy elboldoguljak a t zsdén.

- És ez téged elkészerít?

- Nem készerít el. Most már annyit fejldtem, hogy már nem elég jó nekem.

***

- Pincér! Egy légy úszik a levesemben!

- Ne aggódjon, majd a pók a kenyérr l elkapja.

***

A kezel orvos azt tanácsolja alkoholista páciensének, hogy kezdjen el jógázni, mert az segít megszabadítani a szenvedélybetegségt l. Pár hét múlva találkozik a betege feleségével, és megkérdezi t le:

- Mondja, hogy halad a férje a jógával?

- Remekül, doktor úr! Már fejen állva is meg tudja húzni a pálinkásüveget!

***

Az egyik olasz játékevet így dicsekedett az t megintérvülő újságíróknak:

- Amikor Rómában a mérk zés után elhagytam a stadiont, több százán kezelt csókoltak nekem.

- Olyan jól bíraskodott?

- Dehogyis! Püspökruhába öltöztem, hogy kimenekülhessek a szurkolók közül.

Magyarul! De hogyan és hol?

Péntek János nyílt levele

Az erdélyi magyar oktatás minőségét kifogásolja a kolozsvári Krónika napilap pénteki számában közölt kemény hangú nyílt levélben Péntek János nyelvészprofesszor, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság elnöke. Az erdélyi magyar oktatás „tisztviselési és felelősségviselési” című levelet egy három évvel ezelőtt fogalmazott írására való hivatkozással indítja, amelyben akkor a szülők egyikezett megszólítani, körültekintően érvelve az anyanyelv iskolaválasztás mellett. Ez utóbbit múlt heti lapszámunkban közöltük, Péntek János legújabb levelét az alábbiakban olvashatják.

Tisztelt Felelősségviselő, azaz Tisztviselő, az erdélyi magyar oktatásnak! Három évvel ezelőtt, 2011. január 22-én, a szülőkhöz fordultam hasonló levéllel, körültekintően érvelve kértem tőle, hogy amikor tanyelvét és iskolát választanak, fontolják meg, mennyi elnyerve van annak, ha anyanyelvén tanul a gyermekük.

Az akkor megszólított szülőkkel szemben azóta is adósok érzem magam azzal, hogy Önöket, a másik oldalt is megszólítsam, azokat, akik a magyar oktatást, a magyar iskolákat vezetik, igazgatják, képviselik. A szülők kedvező döntésének ugyanis csak az lehet a feltétele és viszonzása, hogy a magyar nyelv oktatás jó is legyen: eredményes, színvonalas, versenyképes.

Hasonló tartozásom van mindazok iránt is, akik az anyaországból, a világ minden részéből vagy éppen Erdélyből jöhöznek, és teljes bizalommal támogatják az általam kezdeményezett, immár 11. éve működő tehetségtámogató programunkat, a Nyilas Műsöt. A támogatók leveleiből, némelyikük sikeres iskolai pályájából tudjuk, hogy programunk valóban csökkenti azt az esélytelenséget, amelyet sokuk számára a pénztelenség jelent, de **nem képes megóvni ket oktatási rendszerünk esetlegességeit és egyenlenségeit, némely esetben ijesztően alacsony színvonalától.**

Kétségtelen ugyanis, hogy **magyar közoktatásunk színvonala, eredményessége, versenyképessége folyamatosan romlik.** Ezt mutatja minden nemzetközi és hazai mérés, ennek riasztó jelei a próbavizsgák és a sorsdöntő vizsgák eredményei. És ezt nem lehet „románokra”, a román oktatási rendszerre, a pedagógusok alacsony bérére vagy éppen a vizsgák felszerelt kameráira hárítani.

Ez az aggasztó folyamat és helyzet, amelyet mintha legszívesebben elhallgatnánk, **sok mindennek a következménye, és maga is sok mindennek az okozója.** Nem szeretném megbántani azokat, akik az oktatásban is legjobb tudásuk szerint teszik a dolgukat, de nem hallgathatom el azt a véleményemet, hogy „sok minden”, ami okok és következmény, rajtuk múlik: közoktatásunk tisztviselői in, tehát felelősségviselői in, iskoláinkon és pedagógusainkon. **Még mindig a minőség az egyetlen esélyünk, nem a statisztika. Hiú remény arra számítani, hogy a román oktatási hatóság teszi eredményessé a mi oktatásunkat, vagy arra, hogy az anyaország jó szándékú támogatása pótolja saját mulasztásainkat.**

1990 után a jogos restitúció részeként épülhetett újjá közoktatási háló-

zatunk, a megújult régi és az új tanintézmények nevet is választhattak maguknak. Abban bízhattunk, iskoláink nemcsak büszkékké lehetnek a nagy nevek, hanem méltóvá is válnak a viselésükre.

Ez a reményünk ritkán teljesült. Még mindig nem láttuk be, hogy megtévesztő ideológiáink ellenére a büszkeség és a hivatástudat vagy az arra való hivatkozás nem pótolhatja a szakmai tudást, a tartalmas tanórát. **A tanórán a tanító, a tanár az úr, elsősorban rajta múlik, mennyire vonzó és tartalmas minden 50 perces közös munkának.** Nem célravezető az az ideológia sem, amely a közösségszolgálatot szembe helyezi az önmegvalósítással. Közösséget is csak az szolgálhatja jól, aki megvalósíthatja önmagát, csak abban lehet kellő alázat, aki tudatában van saját értékének és méltóságának.

Oktatásunk folyamatos romlásának valódi okai annyira nyilvánvalóak, hogy ebben a levélben nem feltétlenül kell a sajtóból is ismert mindennapi történetekre, tapasztalatainkra vagy saját kutatásaink megállapításaira hivatkoznom. **Az alapvető okok nyilvánvalóak, de mégsem közismertek, nem merjük kimondani, legalább közösségünk számára tudatosítani ket.** Azt, hogy oktatásunknak nincs kellő szakmai megalapozása; nincs összefogott, jól szabályozott irányítása; nincs kellő felügyelete, nem sok jele van a felelősségnek és a felelősségtelenségnek.

De mi biztosíthatná például a legfontosabbat, az igazi szakmaiságot, amikor tudjuk, hogy a pedagógusképzés felemás (felső) oktatásunk leggyengébb láncszeme; hogy oktatásunk továbbra is nélkülözni kénytelen egy, a működéséhez nélkülözhetetlen szolgáltató jellegű szakmai háttérintézményt (noha ennek létrehozását a jelenlegi oktatási törvény lehetnévé tenné); hogy nem biztosítottak a megfelelő színvonalú tankönyvek és taneszközök.

Mindezekben a hiányokban, hibás döntésekben, döntésképtelenségben, mulasztásokban és megalkuvásokban állami, intézményi szinten **szerepük és felelősségük volt és van mindazoknak, akiknek az oktatási hatóságban (minisztériumban, tanfelügyeleti ségen, önkormányzatokban, az iskolák vezetőként) kell képviselniük oktatásunk érdekeit;** politikai szinten: oktatáspolitikai tisztviselőinknek (pártállástól függetlenül) és parlamenti képviselőinknek; szakmai szinten: pedagógusképzési intézményeinknek, azok vezetőinek, a pedagógusok szakmai szervezetének.

Úgy tennék, akik az oktatási hatóságban kaptak megbízást, gyakran elfe-

ledkeznek arról, hogy kinek a magyar oktatás érdekeinek képviselőiként kerültek oda, nem a központi utasítások egyszer közvetítőiként, végrehajtóiként.

A 90-es években az intézményépítési láza vonta el a figyelmet magától a minőségi oktatástól, mintha csak az anyanyelv minőség vált volna fontossá, az elmúlt 7-8 évben és napjainkban pedig már az akkor kiépített oktatási hálózat lebontása folyik. Ez – és nem a tanulás – tartja izgalomban a tanulókat, a szülőket, a pedagógusokat.

1990 előtt a pedagógusoknak legalább kétharmada kényszerült ingáznia, most az iskolások, egész iskolák, sőt néhány óvodások is ingáznak. Lakótelepi tagozatok szüntek meg, falvak sora maradt iskola nélkül. Az országszerte adatokat nem ismerjük pontosan, de azt például igen, hogy egyedül Hargita megyében több mint 5000 tanuló ingázik, Temesváron pedig 154 kisiskolás kényszerül iskolabuszra.

Ez a korábban elkezdett „átstrukturálás”, amelyre a „gazdaságosság” és a fejpénzen kívül a minőség igényére is hivatkoztak, nemhogy javította volna, hanem tovább rontotta az oktatás színvonalát. Országútra, vasútra tettük a tanulókat, megterhelve ket az utazás fáradalmával, veszélyeivel, időszerűségével, eltávolítottuk ket otthonuktól, a szülők pedig újabb költségeket hárítottunk. **Az otthonosság helyett így gyakran az otthonlanság érzése társul az iskolával. Sok helyen már nem a pedagógus az oktatás fő szereplője, hanem a sofőr.**

A nagyvárosi, lakótelepi magyar osztályokat, tagozatokat „jóindulatúan” és gyakran gátlástalanul felszívja néhány központi „elitiskola”, azoknak a tanulóknak a kivételével persze, akik közben inkább a közelebbi román iskolába kénytelenek átiratkozni. A demográfiai apadás így válik nemcsak okozójává az oktatási hálózat szűkülésének, hanem következményévé is. Mint nemrég egy konferencián is hallhattuk: azok a szülők is, akik gyermekük számára tanyelvüként a románt választják, egyre inkább és nem ok nélkül hivatkoznak a magyar iskola alacsony színvonalára, esetleg az idő- és pénzvesztéssel járó nagyobb távolságra.

A szellemi értékekre nem tekint pénzügyi számítás, az értéksemleges szociológiai és demográfiai statisztikák a „gazdaságosságot” és azt a fejpénzt teszik meg hivatkozási és viszonyítási pontnak, amelyet a költségvetés szán egy-egy tanulóra. **Ez nyilvánvalóan és gátlástalanul felülírja a tanulóhoz való alkotmányos jogot, figyelmen kívül hagyja az oktatási törvényben egyébként „garantált” esélyegyenlőséget, már most is súlyosan diszkriminálja és korlátozza a magyar okta-**

tást, és ezzel – mint annak idején a falurombolás – veszélyezteti közösségeink jövőjét.

Nincs más választás: Önök, tisztviselő és felelősségviselőink, és maga a közösség vagy határozottan elutasítja a pénz logikáját, az ebből eredő hátrányos megkülönböztetést és korlátozást, vagy beletörődik oktatási hálózatunk fokozatos felszámolásába. Most inkább a megértéssel közreműködés, esetleg beletörődés tapasztalható, mint a határozott érdekképviselet és elutasítás. **Vagy már nem is ismerjük érdekeinket?**

Az oktatási színvonal romló tendenciáját nem ellensúlyozza, legfeljebb vigasz lehet az, hogy néhány „elitiskolánk” végzősei hazai és nemzetközi szinten is versenyképesek. **Az erdélyi magyar értelmiségi és gazdasági elit vigyáz gyermekeire, és jól teszi. De nemcsak róluk van szó, hanem a többiekéről, a többi sok tízezerről, akik között ugyanolyan arányban vannak tehetségesek, törekvők, mint az elitek körében.** Kik, akik a jelek szerint csak a statisztikában fontosak, kellő tudás, iskolázottság hiányában hol és miben válhatnak versenyképesek? A Kárpát-medence és Európa cselédpiacán? A napszamosok és szezonmunkások piacán?

Péntek János

Kolozsvár, 2014. január 22.

(A szerző egyetemi tanár, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság elnöke)

AZ EMBER ÉS VÁROSA

Nagybánya él
meséje

Egy újabb csodaszép
FOTÓALBUM
Nagybányáról és az itt
él emberekről
hétköznapjairól!
Megvásárolható a
Teleki Magyar Házban!

INNEN ONNAN

Csalónak t nik az a n , aki azt állította, meg- menekült a Titanicról

DNS-teszt tisztázta a Titanic-katasztrófa egyik utolsó rejtélyét: több mint száz éve a hullámsírba került hajóról nem menekült meg a két éves **Lorraine Allison sem** - számolt be a fejleményekről a The Daily Telegraph. **Hudson Allison** kanadai vállalkozó és felesége, Bess két gyermekükkel, Lorraine-nel és a héthónapos Trevorral, valamint népes személyzetükkel utaztak a Titanicon. A jéghegygel való ütközés után Trevort egy mentőcsónakban helyezte el egyik szolgálójuk. Hudson, Bess és Lorraine mindvégig a hajón maradt, a szülőket nem akarták mentőcsónakba szállni a kisfiú nélkül, akiket nem sejtették, hogy már biztos helyen van. A katasztrófa után csak az apa holtteste került elő, Trevort apja fiúvére örökre fogadta, ám fiatalon, utód nélkül meghalt. Évtizedekkel a luxusgömb elsüllyedése után az Egyesült Államokban él **Helen Kramer** 1940-ben jelentette be, hogy valójában Lorraine Allison, aki két éves volt a Titanic tragédiája idején. Mint akkor a We, the People című rádióműsorban elmesélte: egy férfi mentette meg, aki saját lányként nevelte fel Nagy-Britanniában, ahonnan iskolái elvégzése után került Amerikába. Az apjának tartott férfi csak röviddel halála előtt fedte fel a titkát az igazságot - írt hozzá. Kramer szerint nevelőapja, aki Hyde néven élt a katasztrófa után, valójában **Thomas Andrews volt**, a Titanic tervezője és építője, akiről szintén mindenki azt hitte, hogy halálát lelta a hajón. Helen Kramer 1992-ben bekövetkezett halála után az unokája, **Debrina Woods**

KERESZT- REJTVÉNY

Röviden, vel sen

VÍZSZINTES: 1. Ostromzár. 7. Verdi-opera. 11. Francia közmondás. 13. Német költő (Andreas). 14. Komornyik. 15. Gerletollak! 17. Ritka név. 18. Tartozást leró. 19. Cseh író (Jozef). 20. Becézett Renáta. 21. ... Carpio; spanyol író, költő (Félix Lope de). 22. Szerkezet az idősített bombában. 24. Olasz, thaiföldi és német gkj. 26. Nagyobb csomagolóeszköz. 28. Bolti munkát végez. 29. Kávészemek! 30. ...alkohol; metanol. 32. Délkelet-ázsiai nép. 34. Használt holmikkal kereskedik. 36. Szalagcsokor. 38. Szöglet. 39. Bánki ...; feltaláló. 40. Nyílvéggek! 41. A sivatag hajója. 42. A sivatag hercege. 44. Kórházi osztály. 45. Árus.

2012-ben, a Titanic elsüllyedése századik évfordulóján lépett fel ismét az igénnyel, hogy nagyanyja révén a dúsgazdag Allison család leszármazottja. Bár a Titanic kutatásával foglalkozó tudósok a kérdésben megosztottak voltak, a történetnek hitelt adó szakemberek DNS-tesztet javasoltak bizonyításul. A tesztben az Allison család részéről **Sally Kirkelie**, Loraine édesanyjának dédunokahúga és Debrina Woods féltestvére, Deanne Jennings vett részt. (Woods nem volt hajlandó alávetni magát a vizsgálatnak.) A teszt semmiféle vérségi köteléket nem igazolt. David Allison, Hudson fivérének, Percy Allisonnak az unokája a teszt eredményével kapcsolatban kijelentette: "Az Allisonok sohasem adtak hitelt Kramer asszony állításának, de az emiatt kialakult feszültség nagyon is valóságos volt". Hozzátette: rokonaiiban fájdalommal tekintenek a történetre, egyúttal köszönetet fejeztek ki Jenningsnek és Kirkelie-nek, hogy a DNS-vizsgálattal végre pontot tehettek a "zaklatás" végére. **Nancy Bergman**, David Allison lánytestvére úgy fogalmazott: "Fény derült a kolosszális csalásra". Szerinte az egész a pénzről szólt, Debrina könyvet akar írni a történetről, és nincs kétsége afelől, hogy mások is akadnak, akik hasznot akarnak húzni a családi tragédiából. Woods a DNS-teszt ellenére is ragaszkodik a sztorijához. Kijelentette, hogy megvan a saját DNS-bizonyítéka, amely alátámasztja állítását, és a nála lévő dokumentumokat egy könyvben fedi majd fel, amelyen dolgozik. Woods visszautasította, hogy zaklatná az Allison családot és leszögezte, hogy sem nagyanyja, sem nem akart soha a családjáé. (mti)

Ingyen elviszi nevünket az rbe egy NASA-küldetés

Két év múlva indítja el a NASA a Benu nevű aszteroida vizsgálatának misszióját, amelyben egyúttal bárki "megjárhatja" a kisbolygót: mindössze az Űzenetek a Benu! kampány honlapján kell kitölteni (www.planetary.org/get-involved/messages/benu/) néhány információt. A neveket egy chipre töltik fel, amely felmegy és vissza is jön a Benu felől. Jelentkezni

47. Állati fekhely. 48. Becézett Tímea. 49. Apróra zúz. 50. Olasz m hold. 52. Ruhaszövet. 53. Üres a tál! 54. Belső-ázsiai folyó. 55. Német filmszínész (Nadja). 58. Vízi sportoló. 59. Francia forgatókönyvíró (Gilles).

FÜGG LEGES: 1. Jókai Mór h - se (Iván). 2. Zala megyei város. 3. Pecunia non ...; A pénznek nincs szaga. 4. Kapni szeretne. 5. Bevágó! 6. Meghatalmazottként küld valahová. 7. Veszprém megyei város. 8. Rajongva szeret. 9. Német, spanyol és japán gkj. 10. Befagy! 11. Nietzsche gondolata. 12. Duderodik. 13. Fonák voltával szemben a jóérzést bántó. 16. Elkerget. 18. Operaénekes (György). 19. Magtisztító gép. 23. A felületére tud nézni. 25. Budapesti szálloda. 27. Óegyiptomi f isten. 30. Kidülled, dermed. 31. Teremsport. 33. Karcú, ... a nád. 35. Bosszant, zaklat. 36. Idő s. 37. Francia folyó. 39. Szarvasokoskodás. 41. Cselekedet. 43. ... Curie; Nobel-díjas (1903), francia fizikus. 44. Hirtelen mozdul egyet, eld. 46. Róma lakója. 48. Kinek szíve ..., megnyílik a nyelve (közmondás). 51. Firenze folyója. 52. Párbajra szólít (nép.). 54. A hintés része! 55. Elvisel. 56. Beszúr! 57. Vidd hátra!

Szerkesztette: Csatlós János

szeptember 30-ig lehet, a feliratkozók egy pdf formátumú oklevelet is kapnak erről. Az OSIRIS-REx néven futó küldetés célja, hogy kizetmintákat gyűjtson a kisbolygón. A Földre 2023-ban érne vissza, a kapott információk a Naprendszer keletkezésének megértését is el segíthetik. (hvg.hu)

Még mindig van olyan hülye, aki az "123456" és a "password" jelszavakat használta tavaly is

A SplashData internetbiztonsági szoftvereket fejlesztő cég közölte 2013 legrosszabb, vagyis a leghamarabb felbontható jelszavait. Az "123456" került a 25 jelszót tartalmazó toplista élére, rögtön utána következik "password", majd az "12345678", illetve a számítógép billentyűzetén egymás mellett elhelyezkedő billentyűk nyomán könnyen bepötyöghető "qwerty" kifejezés - írja a time.com. A listán szerepel még: "111111" (7. helyen), "iloveyou" (9.), "admin" (12.), "photoshop" (15.), "monkey" (17.), "shadow" (18.), "sunshine" (19.), "princess" (22.), azerty (23.). A 2013-as lista nem meglepő módon nagyon hasonlít a 2012-es, illetve a 2011-es összehozáshoz. (time.com)

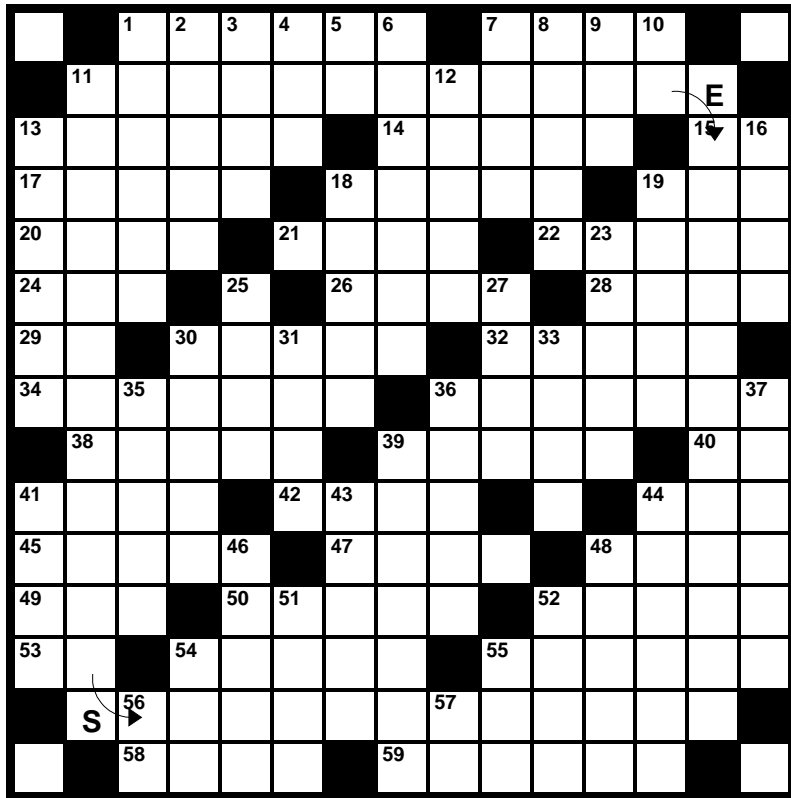
Kinyitották a pezsgő t, kilyukadt a festmény

Egy pezsgő süveg dugója ütött lyukat egy 1700-as évből származó festményen Milánóban, amikor a megyei hivatal dolgozóinak ünnepséget tartottak. A palackot felbontó óvatlan hivatalnok vállalta a kép helyreállításának költségeit. Az eset még karácsony előtt történt, azonban csak most hozták nyilvánosságra a történeteket. A *Corriere della Sera* milánói napilap jelentése szerint az üveget egy osztályvezető bontotta ki, neki kellett volna arra figyelnie, merre repül a dugó. Az újság szerint a nagy méretű, majdnem 2,5 méterszer 4 méteres festményen nem nagy a lyuk, de észre lehet venni. A helyreállításig ragasztószalaggal fedték be a sérülést. Az osztályvezető hangsúlyozta, hogy vállalta a festmény helyreállítási költségeit. A megyei hivatal közlése szerint egy ismeretlen fest

művész van szó és a hatalmas képmindössze néhány ezer eurót ér. Az olasz közigazgatási hivatalok nagy része történelmi épületekben működik. A milánói megyei hivatal székhelye az Isimbardi-palotában található, amely a családalapító **Capellino Isimbardi**ról kapta a nevét. A kilyukasztott festmény az olvagi tetteit dicsőíti. (mti)

Még mindig nem mennek át a vasfüggöny másik oldalára a cseh szarvasok

Évekkel a rendszerváltás után is tiszteletben tartják az egykori vasfüggőnyt a cseh-német határon fekvő Sumava hegységben élő szarvasok - állapították meg a cseh szakértők és természetvédők. A Sumava cseh, illetve német oldalon élő szarvasok tútcáját a természetvédők 2005 és 2011 között elektromos nyakörvvel látták el, amely folyamatosan regisztrálta az állatok mozgását. Az adatok összegzéséből és kiértékeléséből kiderült, a cseh szarvasok vándorlási útjaikban még ma is csak a legkritikább esetben lépik át a határt, amely egykoron villanyáramos drótkerítéssel választotta el egymástól a szocialista Csehszlovákiát a kapitalista Nyugat-Németországtól. Miután a drótkerítés csehszlovák területen volt, a német szarvasok akárcsak valamikor, most is átjárnak legelni a szomszédokhoz. A volt vasfüggőnyenél tovább keletre azonban ezek is csak ritkán kóborolnak el. "A szarvasok hűsége egykori területükhöz azzal magyarázható, hogy a gidák életük első évét anyjukkal töltik, tőlük tanulják meg, mit, s hogyan kell csinálni, illetve milyen területen lehet kóborolni. Ezt azután többnyire egész életükben betartják" - magyarázta az állatok viselkedését Pavel Sustr állatorvos, a projekt vezetője. A tudósok megállapították, hogy a szarvasok döntő része megmarad korábbi területein, és csak egy része kóborol el más vidékekre. A Sumava hegység jelentős része a határ mindkét oldalán természetvédelmi övezet. A nyári időszakban a térségben mintegy 1800 szarvas él. Miután nincs semmilyen ellenségük, a szarvasok túlszaporodását vadászattal korlátozzák. A többéves megfigyelés eredményeit rövidesen egy könyvben is összefoglalják a cseh tudósok. (mti)

Derinkuyu, a földalatti szellemváros

Törökországban, Közép-Anatólia területén található Derinkuyu, amely első ránézésre nem tűnik másnak, mint a többi hasonló, török vidéki település, egyik lakosa azonban 1963-ben különös helyet fedezett fel. Egy falat bontott le otthonában és meghökkenve fedezett fel a fal mögött egy titokzatos szobát. Ebből a szobából egy másikba lépett, innen még egy másikba, így fedezte fel véletlenül a titokzatos földalatti várost...

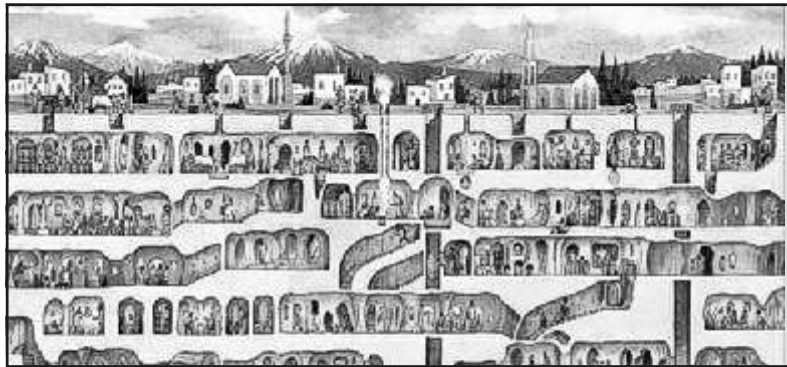
A régészek elkezdtek kutatni ezt az elhagyott várost, amelynek első emeletét Kr.e.1400 körül a hettiták áshatták. Feltételezik, hogy a mélysége a 85 métert is eléri. Jelenleg ennek a felület, mintegy 20 szintet térképeztek fel. Látogatni csak az első szintet lehet; a többi félig meddig összeomlott, vagy még dolgoznak bennük a régészek és az antropológusok. A várost több ezer személy használhatta menedékként, akik az alagutakban éltek, hogy védjék magukat a gyakori inváziók ellen, amelyekben, különböző korokban Kappadókia átesett. Az ellenség, tudva, hogy nagy veszélynek lesznek kitéve ha behatolnak az alagutakba, legtöbbször a kutakat mérgezzék meg, hogy a lakosokat a felszínre kényszerítsék.

A Derinkuyu-i alagutakat, amelyekben több mint 10 ezer személy fért el,

három stratégiai helyen lehetett nagy kerek kajtókkal elzárni, amelyek megakadályozták az ellenség behatolását. Magasságuk 1-1,5 m, vastagságuk 50 cm és elérték az 500 kg-ot. Egy majdnem 8 km hosszú alagút egy másik földalatti városba vezet: Kaymaklı-ba.

A földalatti városokat Jenofonté görög történész is említette az Anabasis leírásában. A helyrehozott emeleteken találtak pajtákat, étkezéket, templomot (az alapja kereszt alakú, a mérete 20x9 m, mennyezete több mint 3 m), a füsttel fekete konyhákat, sajtolókat (barnák és olajnak), raktárakat, tárházakat, egy iskolát, sok szobát és egy kocsmát. A városon egy folyó is áthaladt; voltak kutak is, s egy olyan szellőztető rendszer (52 szellőztető lyukkal) amely a mai mérnököket is bámulatba ejti.

(szellemvarosok.hu)

Diákok veszt helye lett a fiúiskola

Az eddig véltnek mintegy a dupláját, ötvenöt áldozat földi maradványait tárták fel jelöletlen sírokban a hajdanvolt hírhedt floridai iskola területén amerikai szakemberek. A régészek ezzel évtizedes rejtély végére tettek pontot, de a föld – figyelmeztetnek – további áldozatokat rejtethet.

Az exhumálások fordulópontot jelentenek abban a két éve folyó kutatásban, amely azt vizsgálja, mi lett a sorsa annak a több tucat gyermeknek, akik a Arthur G. Dozier School for Boys-ban tanultak, majd rejtélyes módon eltűntek. A kifejezetten problémás, magatartászavaros diákok „megnevelésére” szolgáló fiúiskola 1900-ban nyitotta meg kapuit, s 2011-ben zárták be. Fennállása során számos vád érte a hírhedt intézményt, miszerint a diákokat megverik, megerszakolják és kényszermunkára fogják; az elhunyt diákok rokonai és az egykori növendékek szerint sokan az intézmény falai között, rejtélyes körülmények között vesztették életüket.

Az évek során számos állami és szövetségi nyomozás folyt az iskola ellen, ám az intézmény mindvégig tagadta az ellene felhozott vádakot. A dokumentumok hiányosak és néhol ellentmondásosak, a temetkezési helyeket gyakran nem vették nyilvántartásba, a halálokok mellett pedig olykor csupán az szerepel: „ismeretlen”. Egy 2009-es nyomozás

arra a végeredményre jutott, hogy az iskola kampuszának temetőjében 31 diák van eltemetve. A Dél-floridai Egyetem antropológus szakértőinek múlt hét kedden nyilvánosságra hozott vizsgálata ennél is sötétebb képet fest. A több ezer feltárt lelet között fogak és csontok is elkerültek. A kutatócsapat jelenleg a maradványok elemzését végzi, hogy megállapítsa az áldozatok halálának pontos okát, a DNS-elemzéseket pedig azt remélik, hogy sikerül azonosítani és átadni a csontokat a hozzátartozóknak.

Eddig öt DNS-mintát küldtek el az Észak-texasi Egyetem laboratóriumába a maradványok azonosítása végett. Az egyik érintett családtag, *Ovell Krell* is választ vár. Bátyját, *George Owen Smith*-t 14 éves korában, egy állítólagos autólöpés miatt küldték a Dozierbe, de a fiú egy év múlva eltűnt; az iskola szerint tud gyulladásban halt meg. A család szerette volna maga eltemetni fiukat, ám az iskola megelázta őket: a *Smith* család soha nem láthatta viszont a gyermeküket. (mult-kor)

Aki a világháború után még 29 évig harcolt a dzsungelben

Kilencvenegy éves korában meghalt egy tokiói kórházban *Onoda Hiró* második világháborús veterán, aki Japán kapitulációja után csaknem három évtizeden át bujkált a Fülöp-szigeteki dzsungelben, folytatta harcát az ellenség ellen, mert nem hitte el, hogy vége a háborúnak. Halálhírét családja jelentette be pénteken.

Onodát partizán-diverzán akciók végrehajtására képezték ki, és háromfős egységével együtt 1944-ben küldték a Fülöp-szigeteki Lubang sziget dzsungelébe azzal a feladattal, hogy vegye fel a harcot az amerikai csapatokkal. Azt a parancsot kapta, hogy sose adja meg magát, és tartson ki a japán katonák megérkezéséig.

Az osztag létezésére 1950-ben derült fény, miután *Onoda* egyik katonája megszökött. Azt követően röpcédulákat dobta le repülőgépből a dzsungelbe, hogy az osztagparancsnok tudomására hozza, a japán császári hadsereg öt éve vereséget szenvedett és véget ért a háború. *Onoda* azonban az ellenség dezinformációjának tartotta ezt, ezért egysége folytatta az „ellenség” katonai létesítményeinek figyelését, s tényleg harcban is bocsátkozott, több mint harminc katonát és civilt megölt.

Miután az osztag egyik tagja meghalt, *Onoda* utolsó, életben maradt bajtársával együtt folytatta a harcot, Tokió és *Manila* pedig tíz éven át hasztalan kereste őket. A kutatást 1959-ben abbahagyták, mert megvoltak a zvezdora, hogy mindketten meghaltak. Tizenhárom évvel később, 1972-ben azonban a kétfős osztag újabb támadást hajtott végre katonák ellen. *Onoda* bajtársa életét vesztette, de életben maradt.

Tokió egy kutatócsoporthal együtt egyik családtagját küldte a Fülöp-szigeteki szigetbe, hogy rábeszélje *Onoda*

ra a harc feladására, de az alhadnagy neki sem hitte el, hogy már rég véget ért a háború. Ezután Tokióban megtalálták egykori közvetlen parancsnokát, aki 1974-ben az akkor már nem létező japán hadsereg egyenruhájában megérkezett Lubang szigetére, és megparancsolta az alhadnagnak, hogy adja meg magát, és tegye le a fegyvert. *Onoda* engedelmességet, Tokió kérésére pedig *Manila* megkegyelmezett neki.

Onoda, miután 1974-ben hazatért, azt mondta, hogy a harminc évig tartó dzsungelharc során csak egy gondolat vezérelte: a parancs végrehajtása. *Onoda Hiró* a „háború” után néhány könyvet írt, és sikeres vállalkozó lett, népszerű kiképző iskolát m kötetett, amely túlélési technikákra tanította a gyerekeket. (mult-kor)

Megtalálhatták Mengele útlevelét

Egy *San Diego*-i férfi azt állítja, olyan útlevel került a birtokába, amit az auschwitzi koncentrációs tábor orvosa, *Josef Mengele* használt 1949-ben, Argentínába való szökésekor. Eredetiségét szakértők bevonásával igyekeznek megállapítani a volt tengerészgyalogos.

A 42 éves amatőr hadtörténész, volt tengerészgyalogos *Craig Gottlieb* állítja: olyan útlevel van a birtokában, amit a hírhedt náci orvos, a brutális emberkísérleteire ismertté vált *Josef Mengele* használt Argentínába való szökésekor. A katonai relikviákat és fegyvereket gyűjtő *San Diego*-i férfi az útlevelet egy argentin kutatótól vette meg, aki egy *Mengele* mellett 1979-ig dolgozó titkárnak írt a jutott az értékes dokumentumhoz.

A *Halál angyaloként* is ismert, hírhedt SS-tiszt 1911. március 16-án született Németországban. Az auschwitzi koncentrációs tábor orvosa volt, részt vett azoknak a deportáltaknak a kiválasztásában, akiket azonnal a gázkamrákba küldtek. Számos foglyon végzett embertelen, kegyetlen orvosi kísérleteket. A világháború után sikerült elmenekülnie Európából, soha nem fogták el. Különböző álnéveken Dél-Amerikában, Argentínában, Paraguayban és Brazíliában élt 1979-ben, 67 éves korában bekövetkezett haláláig.

Gottlieb szerint az útlevel azt bizonyítja, hogy *Mengele* hamisított papírokkal tette meg a Genová-tól Dél-Amerikáig tartó utat, amely során álnévet

(„*Gregor Hellmuth*”) használt. Az útlevel mellett *Gottlieb* három olyan rendszámsági dokumentumot is megvásárolt, amelyek azt bizonyítják, hogy az argentin kormány nemcsak hogy tisztában volt azzal, ki volt *Mengele*, hanem próbálta eltitkolni a náci doktor valódi személyazonosságát is.

Egyelőre nem lehet minden kétséget kizárva eldönteni, hogy a szóban forgó útlevelet valóban *Mengele* használta, esetleg egy jól sikerült hamisítványról van szó, ezért a férfi azt tervezi, szakértőket vizsgáltatja meg a dokumentumot. Ha az útlevel eredetinek bizonyul, 250 ezer dollárért is elárverezhetik, ám *Gottlieb* inkább egy múzeumnak adományozná a történelmi relikviát. (mult-kor)

Elhízás: nem veszünk tudomást a veszélyről

A túlsúlyos emberek közül sokan állandó érzelmi csalódás elszenvedésével nem veszik észre, hogy a mérleg az esetükben az egészségesnél nagyobb terhelésnek van kitéve, s ezzel együtt elbagatellizálják az elhízás egészségi következményeit is.

A túlsúlyosság és a kóros elhízás egyre szélesebb rétegeket érint világszerte: az Amerikai Egyesült Államokban mára a népesség kétharmada számít túlsúlyosnak, Európában mintegy fele. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ebből kiindulva már régóta világméretű népbetegségről beszél. Adataik szerint világszerte több mint egymilliárd felnőtt tartozik a túlsúlyosak táborába és 300 millió fölött a kórosan elhízottak száma.

Brit kutatók tanulmányai szerint a legtöbb túlsúlyos egyszer nem veszi észre (vagy tudomásul), hogy az egészségesnél többet mutat mérlege. Az egyik megkérdezés során összesen 2000 nő és férfi segítségét kérték, akik közül mintegy 500 egyértelműen a kóros elhízottak táborát erősítette. Am meglepő módon mindössze hét százalékuk volt egészségi szempontból is kockázatosnak számító kövérségének tudatában. A túlsúlyosak több mint fele azt vallotta, hogy egészségesen táplálkozik, s jó egyharmada arról számolt be, hogy még egyetlenegyszer sem fogott hozzá sporttal, diétás étrenddel vagy táplálkozás-változtatással fogókúrához, mivel egyáltalán nem érzik úgy, hogy egy gramm felesleg is lenne rajta... A szakértők pontosan a drasztikusan eltorzult önképben látják annak az okát, hogy miért érint manapság ilyen sok embert az elhízás. A tapasztalható tendencia ugyanakkor továbbra is növekedést mutat: a felnőttek átlagos testsúlya egyre jobban növekszik. A szakemberek egyértelműen érzékelési problémáról beszélnek: egyre nagyobb testsúlyt tekintünk normálisnak, s a felszedett kilókat és azok hosszú távú következményeit egyszer nem lebecsüljük. (WEBBeteg)

EKE-napi pályázat

Meghívó a Tündérkertbe

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület 2014-ben is meghirdeti az EKE-napi pályázatot **Meghívó a Tündérkertbe** címmel. A cím és témaválasztást egy nagy esemény indokolja, melyre az elmúlt évben került sor. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület ugyanis egy nagyon rangos kitüntetést kapott, a Magyar Örökség Díj tulajdonosa lett. A díjat Tündérkertet óvó szeretetével érdemelte ki, azzal, hogy a mese szépség Erdély értékeit felkutatja és ismerteti, hogy szinte nincs is olyan szeglete Erdélynek, melyet ne barangoltak volna be az ekések és meghívottak.

A díj közös, tehát a felelősségen is osztoznunk kell. A Tündérkert, azaz Erdély számos szépségét nem elég ismerni, hanem másokkal is meg kell ismertetni, hát erre buzdítunk benneteket is, kedves pályázók!

Olyan fogalmazásokat várunk tőletek, melyekben egy-egy erdélyi természeti értéket mutattok be úgy, hogy meglátogatásakor szerzett élményeiteket írjátok le. Nem lehet mesét, valótlanítást írni hozzá, viszont fontos az, hogy a leírtak által mások is kedvet kapjanak az adott hely közvetlen megismerésére. Írhattok egy számotokra kedves barlangról, egy hegyről, de akár tóról is, lehet fogalmazásokat témája egy olyan helyszínről, melyhez legendák fűződnek, vagy egy olyan hely a környéken, melyet még csak kevesen ismernek. Hívunk meg mindenkit ebbe a csodálatos Tündérkertbe! Ehhez az szükséges, hogy mi megteremtjük a lehetőséget, ti pedig olyan nagyszerű írásokat küldjétek be, melyek nemcsak elismerést és díjat érnek, hanem ide is csalogatják a nagyvilág természetjáróit.

Az I-II., III-IV., V-VI., VII-VIII. és IX-XII. osztályosok korcsoportjába tartozó tollforgatók alkotásait várjuk. A beküldött írások terjedelme egy kézzel írott oldal vagy 3600 betűjelenes gépielt szöveg lehet (helyközökkel együtt). Az íráshoz, fogalmazáshoz rajz vagy más illusztráció is mellékelhető, az értékelésnél azonban csak az írást vesszük alapul, kiemelten pontozva a tartalom eredetiségét, a szerkezetet és stílust, de figyelembe vesszük a nyelvhelyességet, helyesírást és a külsőalakot is.

Beküldési határidő (az e-mail küldésének vagy a postai bélyegzéknek a dátuma): **2014. május 12., az EKE napja**

Postacím: S.C.A., 400750 Kolozsvár (Cluj), O. P. I., C. P. 41.

E-mail: ekenap@eke.ma

Az elektronikus levél tárgyaként, illetve a borítékon kérjük feltüntetni: **EKE-napi pályázat**, valamint az írás végére kötelező módon kérjük felírni a beküldő nevéét, postacímét, életkorát és azt, hogy hányadik osztályos. A saját, a szülő vagy a tanító-tanár elektronikus postacímét, illetve telefonszámát is kérjük feltüntetni.

A beküldött pályamunkák legjavát (írásokat, illetve a legsikerültebb rajzokat) az **Erdélyi Gyopár**, az EKE kéthavi folyóirata közli majd, a díjazásról ugyan ezen lap hasábjairól vagy az egyesület honlapjáról (www.eke.ma) értesülhetnek az érintettek. **A díjakat a XXIII. EKE Vándortábor nyitóünnepségén, 2014. július 29-én adjuk át.**

Díjak:

I. díj: egy háromnapos Élmények Iskolája program Szovátán az Outward Bound Ifjúsági Központban (az Outward Bound Románia felajánlása), egy Columbia-túraszák (a Dockyard Islands Kft., a Columbia sportfelszerelések forgalmazójának felajánlása) és egyéves el fizetés az **Erdélyi Gyopárra**;

II. díj: egy Black Diamond Ion fejlámpa (a Mormota webáruház ajándéka), belépő a hargitafürdői Balu kalandparkba (a Balu kalandpark felajánlása) és egyéves el fizetés az **Erdélyi Gyopárra**;

III. díj: egy pár túrazokni (a Scopus sportüzlet ajándéka), egy 2015-ös EKE-falinaltár és egyéves el fizetés az **Erdélyi Gyopárra**.

Sok sikert kíván az Erdélyi Kárpát-Egyesület vezetősége!

Agentia de Turism
Mara International Tour

(A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

Nagybánya
Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038,
0362-802011
www.mara-tour.ro

- **Early booking - korai feliratkozás belföldre és külföldre**
- **30% kedvezmény azoknak, akik január 31-ig feliratkoznak 2014 nyarára**
- **Repülővel Kolozsvárról az alábbi helyszínekre: Izrael, Róma, Prága**
- **Sízés 2013-2014 Ausztriában, Franciaországban, Olaszországban, Szlovákiában**
- **Senior Voyage 2013-2014: Azúr-part, Costa del Sol, Costa Brava, Nápoly, Szicília, Toszkána, Portugália, Görögország, Ciprus, Róma, Lisszabon, Párizs**
- **Repülőjegyek a világ minden részébe**
- **Napi mikrobusz-járat: Budapestre**

MARA INTERNATIONAL TOUR

Megjelent az Erdélyi Gyopár idei első lapszáma

Tartalmából:

- Er ss Zsolt-émlékel adások Erdély-szerte
- EKE-napi pályázat
- A XXIII. EKE Vándortábor túraajánló
- Tordai-hasadék Természetvédelmi Terület
- Jubilált az EKEArt: színén az ötödik kiadás
- A Vértop-hágótól Rézbányáig
- Méz és megszentelt kövek Szászhermányon
- Székelyföld Tibetje: Kommandó
- Multidézés: Pákéi Sándor József, az EKE megalakulásának el készítője
- A Ponorics-Csoklovina barlangrendszer
- 40 éves a Tusnád ásványvíz
- Hegyi vizek fenéklakója: a Petényi-márna

A természetjáróknak, honismeretnek fontosnak tartóknak és környezetvédőknek idén is kínál bőséges olvasnivalót az **Erdélyi Gyopár**. Ez évi első lapszámban is gazdag a kínálat, elemisták is, idős korúak is kereshetnek, találhatnak benne böngészésre érdemeset. Kezdjük akkor az iskolásoknak szóló ajánlattal: idén is meghirdetésre került az EKE-napi pályázat, az egyesület **Meghívó a Tündérkertbe** címmel várja a fogalmazásokat.

Egész Erdélyt átfogó beszámolót olvashatnak az Er ss Zsolt-émlékel -adásokról, és színes összeállításban ismertetjük a jubiláló EKEArt-ot, a fotók és fotósok versenyt is. Folytatjuk a XXIII. EKE Vándortábor túraajánlót, és ezek kiegészítéseként környezetvédelmi rovatunkban a Tordai-hasadék Természetvédelmi Területről olvashatnak.

A kiadvány képzeletbeli utazásra hív, melynek alkalmával eljuthatnak a Vértop-hágótól Rézbányáig, Szászhermányon a megszentelt kövek „beszélnek”, megmutatja magát a Ponorics-Csoklovina barlangrendszer és a vizek fenéklakója, a Petényi-márna. Múltba csalogat a historikum, ismerünk sünkké válhat Pákéi Sándor József, az EKE megalakulásának el készítője, és a jövőnek dolgoztak azok az ekések, akik információs táblákat helyeztek el a Dél-hegyen. Egyébként minden EKE-osztály bőséges tevékenységért ad számot a kiadványban, és együtt ünnepelnek, hisz ma is érték a földbe lő folyókony kincs, 40 éves a Tusnád ásványvíz.

Akinek öröme szolgál a kéthavi **Erdélyi Gyopár** olvasása, megsokszorozhatja derjét ismeretnek ajánlva, ajándékozva a kiadványt. Hogy milyen módon tehetik ezt, arról a folyóiratban pontos tájékoztatást kapnak.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület kéthavonta megjelenő természetjárás, honismeret, környezetvédelem témaköröket felölelő kiadványát keresse az EKE Gutin Osztályánál, a Bányavidéki Új Szó szerkesztőjében, valamint a nagybányai Demokrácia Központban.

APRÓHIRDETÉS

• **FESTMÉNYEKET** vásárolok. A hirdetés érvényes egész évben. Telefonszám: 0262-275793, 0740-685721.

• **Külföldi GY JT VÁSÁROLK:** régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, faliórákat, zsebórákat, bronz szobrokat, 1945 eltti könyveket és képeslapokat. 0741-986855

• **Eladó háromszobás, manzárdos családiház,** kis udvarral, a Grivica utca 61. szám alatt. Érdeklődni lehet a 0771-766903 telefonszámon.

GYÁSZHÍR

Mély fájdalommal tudatom, hogy édesanyám

FETZER ANTALNÉ
szül. **Gazda Klára**

tanárnő hosszú, méltósággal viselt szenvedés után 2013. december 31-én visszaadta lelkét Teremtőnek. Temetése Kiskunhalason a ref. temetőben történt. Nyugodjék békében! Lányja Fetzer Anna-Mária

Lenyúlt a magasságból és felvett engem. Sám. II. 22,12

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, apa, testvér

JUHÁSZ ZSIGMOND

életének 76. évében visszaadta lelkét Teremtőnek. Nyugalma legyen csendes, emléke áldott.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és részvételüket nyilvánították.

A gyászoló család

APRÓHIRDETÉSEK FELVÉTELE:

NAPONTA 9-15 óráig,
CSÜTÖRTÖKÖN 11.30 óráig!

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a koltozó

TARÁRPÁD

hosszú szenvedés után, életének 74-ik évében, január 30-án visszaadta lelkét Teremtőnek. Köszönetet mondunk mindazoknak, akik temetésén részt vettek.

Gyászoló fia Józsi, menyee Margit és testvérei

MEGEMLEKEZÉS

Február 8-án 10 éve annak a szomorú napnak, amikor a szeretett férj, édesapa, após és nagytata

KESZLER LÁSZLÓ

eltávozott az élők sorából. Emlékét kegyelettel őrzik a család.

Tersánszky Józsi Jenő Könyvtár

KÖLCSÖNZÉS
OLVASÓSAROK
KÖNYVRITKASÁGOK
HANGLEMEZEK
WIFI-INTERNET

Nyitva munkanapokon 16-20 óra között, a Teleki Házban!

Tel: 0362-401260

ONLINE (interneten) tanulmányozható **KATALÓGUS:**

<http://telekihaz.erdely.org/tersanszky-konyvtar/katalogus/>

2013 UTOLSÓ NYEGYEDÉVI KERESZTREJTVEŒNY-PÁLYÁZATUNK

OKTÓBER: I. A vágnak nincs szüksége pénzre, a beteljesülés pedig nem éri meg. II. Ami nehéz, ahhoz kell egy kis idő, a lehetetlenhez valamivel több. III. A kártya is olyan akár a szerelem, ha vesztünk, fizetni kell. IV. A nagy erényeket azok a nagy akadályok szülik, amelyeket legyőznek.

NOVEMBER: I. Az igaz, a jó és a szép, fölöttébb szorosan összefér egymással. II. Sok állat akkor kerül puszkavégre, amikor szerelmes. III. Nagy költők csak akkor teremnek, ha vannak nagy hallgatóságok is. IV. A lustaság netovábbja, ha valaki azt álmodja, hogy nem csinál semmit. V. A pesszimista abban hisz, amit fél. Az optimista abban, amit remél.

DECEMBER: I. ... csalódás alatt vérzett ki, épül egy hű kebel ápoló érintése alatt. II. ... önvédelme éppen úgy nem vétek, mint a gyilkosság önvédelme. III. ... mint a teljesség utáni vágy, a kielégülés keresése. IV. ... a leggyöngédebb asszony is egy fanyar realista.

SORSOLTUNK!

I. díj: 50 lej - *Merker József* (Nagybánya, I. Sugariu 6/8)

II. díj: 30 lej - *Tira József* (Nagybánya, V. Alecsandri 74A/25)

III. díj: 20 lej - *Szika Levente* (Nagybánya, Decebal 3/73)

A nyereményt a szerkesztésben vehetik át a jövő héten naponta 12-14 óráig.

Boby Temetkezési Vállalkozás
Teljes körű temetkezési szolgáltatás

ÚJABB ÜZLET

nagy kellékválasztékkal
V. Lucaciu
(Felsőbányai) utca 162. sz.
(IMMUM buszmegálló)

Ingyenes szállítás
A legkisebb árak a városban
Non-stop telefonszolgálat

Nagybánya, Pácii tér 11. sz.
Mobil: 0745-234.589; 0742-009.306

VARDEA
FOTO-VIDEO-DESIGN

0746049696
0749316252

Esküvők
Keresztelők
Céges rendezvények
Kulturális események
Iskolai, óvodai előadások
Fotókönyv készítése
FOTÓ ÉS VIDEO EGY HELYEN!

TELEKI HÁZ
MAGYAR HÁZ

Hétfő - péntek 14-20 óra között,
szombaton 11-20 óra között.
Vasárnap zárva.

TELEFON: 0262-212668,
0744-919166; 0740-751490.
KÖNYVTÁR: 0362-401260.

* **OLVASS NEKEM:** minden szerdán 16 órától a Házban!

* **GYÓGYTORNA** – Minden kedden 16.30 és 17.45 órai kezdettel találkozzunk a Teleki Magyar Házban!

* **ÉNEKKAR** – énekkarunk februártól ISMÉT szeretettel vár minden énekelni szerető szerdánként 19 órakor a Házban!

* **KERESSE** a M vel és c. közm vel dési folyóiratot a Házban!

TÁNCHÁZ

MINDEN HÉTFŐN 17 órai kezdettel APRÓK TÁNCA, fél héttől TÁNC HÁZ NAGYOBBAKNAK.

Muzsikál a GESZTENYEFA és a BERENA!

Szeretettel várunk!

BITAY ZOLTÁN és DUDÁS GYULA

festményes albumai
Keresse a Teleki Házban!

VAKÁCIÓS

Kézműves Szombat

február 8-án 11-14 óra között a Teleki Magyar Házban!

Meghívottaink: Pop Adél Nagybányáról, Vancea Nicoleta Felsőbányáról és Deák Orsolya Nagybányáról.

Lehet kavicsokat díszíteni szalvétatechnikával, tavaszváró hűtőmágneseket, vagy bogozott karkötőket készíteni.

Költséghozzájárulás 2 lej, kicsik-nagyok, szeretettel várunk!

Hagyományteremtő ifjúsági és gyermekprogramjaink támogatói:
Nemzeti Kulturális ALAP
Bethlen Gábor Alap

POPZENEI ÉS KLASSZIKUS ÉNEKOKTATÁS

indul hamarosan a Teleki Magyar Házban,

CSORBA ERNA

okleveles tanárnő vezetésével.

Elzetes jelentkezés, érdeklődni a 0262-212668, vagy 0744919166, 0740751490 telefonszámokon.

ZONGORA TANFOLYAM

minden ködik a Teleki Magyar Házban, I. osztályos kortól bármilyen korosztályosnak. Érdeklődni és feliratkozni lehet

ÁDÁMERZSÉBETNÉL,

a Zeneiskola nyugalmazott tanárnőjénél, a 0744-614233 telefonszámon, vagy személyesen a Házban.

Legyen a TELEKI KLUB tagja

Támogassa rendszeresen a Teleki Magyar Házat!

A Teleki Klub rendszeres támogatóink klubja, A támogatási összeg függvényében **zöld, fehér, piros és arany** klubkártyákat ajánlunk, amelyeket általában félévente, az esedékes támogatási összeg befizetésekor szoktuk ismételtelen érvényesíteni. A kártya kiállításával és a támogatási lehetőségekkel kapcsolatosan forduljon bizalommal a Teleki Magyar Ház munkatársaihoz. **KÖSZÖNJÜK!**

EMNT IRODA - honosítás
Nagybánya, tel: 0262-212.040

Vásárosnamény Gyógyfürdő

február 13-án, csütörtökön. Indulás reggel 7-kor, a Máramaros áruház parkolójából. Szállítási költség 45 lej. Jelentkezés a 0747-017580 telefonszámon, Csoma Beánál. Szeretettel várok mindenkit!

Ma kezd dik a téli olimpia Szocsiban

Új versenyszámok, látványos helyszínek

A csapatok és sportvezetők egy része már megérkezett Szocsiba, ahol február 7-én fellobban a 2014-es olimpiai láng. Oroszország első alkalommal ad otthont téli ötkarikás játékoknak, amelyen 98 számban avatnak bajnokot. Az olimpiai programban 12 új szám mutatkozik be, köztük az évek óta a szereplésért küzdő női síugrás.

Szocsi a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (MOB) 2007-ben Guatemalavárosban tartott közgyűlésén nyerte el a 22. téli olimpia rendezési jogát. A Fekete-tenger partján fekvő orosz üdülő központ az ausztriai Salzburgot és a dél-koreai Pjongcsangot elzárta magától – utóbbi „nem adta fel”, és 2018-ban vendégül láthatja a téli sportok legjobbjait.

Az olimpia *Vlagyimir Putyin* orosz elnök nagy álma volt, aki személyes részvételével hitelteltesítette az orosz pályázatot a NOB 109. közgyűlésén.

Az eredeti pályázatban 12 milliárd dollárra becsülték a téli olimpiai játékok rendezési költségeit, és az oroszoknak öt évük volt, hogy a szükséges infrastruktúrát kiépítsék. Szocsi esetében nemcsak a sportkomplexumokról van szó, hiszen az új vízvezetékcsatornák miatt több új hidat kellett építeni, de a városban és környékén új közlekedési csomópontokat, 365 kilométer új utat és 50 kilométer autópályát, valamint 50 km vasutat is építettek.

Minden idők legdrágább téli olimpiája lett volna akkor is, ha maradnak az eredeti összegeknél, de a kivitelezési nehézségek és a korrupció miatt négyszeresére duzzadt az olimpia költségvetése, amely már meghaladta az 50 milliárd dollárt.

A szocsi olimpia helyszínei

A félelmek nem igazolódtak be, hiszen a beszámolók szerint Szocsiban és környékén rengeteg a hó. A teljes igazsághoz azonban hozzátartozik, hogy a tenger partján fekvő Szocsiban a fedett versenyeket rendezik, míg a havas számokat a várostól 60 kilométerre található Krasznaja Poljana település közelében bonyolítják le, amely magasan a tengerszint felett van.

A legtöbb néző befogadására a **Fist, a Központi Stadion** alkalmas, ahol 40 ezer ember előtt zajlik majd a nyitó és záró ünnepség. A létesítmény a Kaukázus nyugati hegyvidékén található Fist csúcsról kapta a nevét, a későbbiekben a 2018-as labdarúgó-világbajnokság hely-

színeként is szolgál. Az üveg tetőszerkezet kagylót formáz, és északi irányból nyitott, így a lelátóról is meg lehet csodálni a Krasznaja Poljana hegyvidéket.

A jégkorongtornát két helyszínen, a **Nagy és a Kis Jégárénában** rendezik. A külsőre egy megfagyott esztendőre hasonlító Nagy Jégáréna napsütéses időben olyan, mintha valóban jég lenne. Az olimpia rövid pályás gyorskorcsolya- és m. korcsolya-versenyeinek otthont adó **Jégpalota** viszonylag hamar elkészült, így a szervezőbizottságnak az elversenyek során ideje volt felmérni, hogy mivel lehetne még jobban kiszolgálni a közönséget. Az **Adler Arénában** a gyorskorcsolya legjobbjai harcolnak majd az érmeért, míg a curlingtornát a **Jégkockában** rendezik.

A Szocsitól 60 kilométerre fekvő **Krasznaja Poljana** település körzetében öt komplexumot építettek az olimpiára. A **Rus Ski Gorki Síugrócentrumban** a síugrás és az északi összetett érmei találhatnak gazdára. Tízezer állóhelyet és ezer ülőhelyet várja a szurkolókat a **Sliding Szánkóközpont**, ahol a bob, szánkó és szekeleton legjobbjai mérik össze tudásukat. A pályakomplexumot eredetileg máshová tervezték, de az olimpia áthúzta a döntéshozók számításait.

Az alpesi-versenyeknek otthont adó **Roza Hutor** alpesi pálya építése nyolc éven keresztül tartott, de a végeredmény impozáns lett. Mivel a szurkolók számára külön pályákat nyitnak meg, az egyik legnépszerűbb helyszín lehet. A síakrobaták és a hódeszások a **Roza Hutor Extrém Parkban** versenyeznek, míg a sífutók és sílövőversenyeinek a 2013-ban befejezett **Laura Biatlon- és Síkomplexum** ad otthont.

A téli olimpiák történetében február 11-én új fejezet íródik, hiszen ekkor mutatkozik be az ötkarikás játékokon a női síugrás. A részvételért régóta küzdő síugró hölgyek normál sáncon mutatják meg tudásukat. Az előző olimpiához hasonlóan Szocsiban is 15 sport-

Elisei 5 góllal mutatkozott be Nagybányán

Fotó: Deák László

Újabb gólzáporos gyzelem a HCM tarsolyában!

Zsúfolt lelátók előtt a nagybányai HCM papírforma gyzelemet aratott a dévai CSM Cetate Devatrans ellen. A vendégek három egymásutáni gyzelemmel és hatalmas önbizalommal utaztak Nagybányára, azzal a szándékkal, hogy óriási meglepetést okozzanak: a bánya oroszlánbarlangban (és Bányamester városában) alázják az élvilágot. De álom! A végeredmény magáért beszél: 31-22 (15-9) ide!

A mérkőzés elején, jobban mondva a negyedik percreig a vendégek akarata érvényesült, mert két alkalommal is vezettek 1-2, illetve 2-3 arányban, a tizedik percre 5-5 állt az eredményjelző táblán. Aztán jött a hazai henger, egymásután születtek a gólok, leginkább a vendégek hálójában. Az első játékrész végén pedig már hatgólos (15-9) hazai előnyvel vonulhattak öltözőbe a csapatok.

A második félidő folytatódott, ahol a csapatok abbahagyták. Ráadásul *Buceschi* mester pályára küldte csapatát legújabb szerzeményét, az éppen Déváról igazolt *Ardean Eliseit*, a román vá-

logatott balszélső játékos, aki sorozatban ötször „köszönt” be volt csapattársainak. Mintha egész életében Nagybányán játszott volna, úgy kiismerte magát új csapattársai között, pedig *Buceschi* mester állandóan, újabb és újabb cserékkel mozgatta a csapatot. Még így is gólzáporosra sikeredett a mérkőzés. A végeredmény: 31-22 az élvilagos nagybányai csapat javára. Nemhiába mondta a mérkőzés végén *Buceschi* edzője, hogy Nagybányán állandó jellelleggel nyolc játékos van a pályán, a szabályosa hét helyett. A nyolcadik játékos a nagy-szer nagybányai közönség!

(simsán)

ágban versengnek a legjobbak, de a versenyszámokat tekintve – a vancouveri 86-hoz képest – ezúttal 98 számban hirdettek bajnokot.

Az oroszországi ötkarikás program tehát 12 számmal bővült: a női síugrás mellett a férfi és női síakrobaták félcs és slopestyle stílusban, a hódeszások pedig férfi és női párhuzamos szlalomban, illetve slopestyle-ban is bizonyíthatnak. Emellett bemutatkoznak a sílövő vegyes csapatai, valamint a szánkósok és m. korcsolyázók csapatversenyei.

A sportági leosztást tekintve a gyorskorcsolya és a sífutás avatja a legtöbb bajnokot, szám szerint 12-12-t, míg a jégkorong és a curling a legkevesebbet.

Az olimpia helyszínei:

Fist vagy Központi Stadion – nyitó és záró ünnepség (40 000 néző)

Nagy Jégáréna – jégkorong (döntő, 12 000)

Sajba Aréna, Kis Jégáréna – jégkorong (7000)

Iceberg, Jégpalota – rövid pályás gyorskorcsolya, m. korcsolya (12 000)

Ice Cube, Curling Aréna – curling (3000)

Adler Aréna – gyorskorcsolya (8000)
Krasznaja Poljana – **Laura Biatlon- és Síkomplexum (7500)**

Roza Hutor Extrém Park – síakrobatika, hódeszka (4000)

Roza Hutor Alpesi Pályák – alpesi sízés (7500)

Sliding Szánkóközpont – bob, szánkó, szekeleton (5000)

RusSki Gorki Síugrócentrum – síugrás, északi összetett (7500)

A szocsi olimpia sportágai (zárójelben a versenyszámok): alpesi sí (10), sílövészet (11), bob (3), sífutás (12), curling (2), m. korcsolya (5), síakrobatika (10), jégkorong (2), szánkó (4), északi összetett (3), rövidpályás gyorskorcsolya (8), szekeleton (2), síugrás (4), hódeszka (10), gyorskorcsolya (12).

(Krónika)

**Az oldalt összeállította:
SIMORI SÁNDOR**

